

„Vasárnap a két ország szőszékein mindannyiunkhoz szólt Lukács evangéliumából a nagy vacsora példázata (Lk 14,15–24): »Jöjjetek, mert már minden készen van.« Miért éppen Észtország? ▶ 10. oldal

„Hadd emlékeztessem az olvasót, hogy ez az írás a *Thesaurus* című rovatban jelenik meg – a cím magyarul kincset jelent. Mert kincseket látunk. Hogyne lenne egy-egy templom kincse a gyülekezetnek, amikor például egy őrségi templom felépítéséért a gyülekezet férfiai egész nyáron bérkaszáltak? Egy kiállítás margójára ▶ 13. oldal

„Az igehirdető lelkéssel összhangban azt vallotta lapunknak az (örökifjú) házaspár, hogy a házasság hármasság: asszony, férfi és Isten hármasság.” Hatvanötödik házassági évforduló Békéscsabán ▶ 15. oldal

Az utolsó avizó ▶ 4. oldal
Múzeuméjszaka a Deák téren ▶ 7. oldal
Országos férfinap ▶ 11. oldal
A nyár színei ▶ 12. oldal
A kosárfonó ▶ 13. oldal
„Figyeld meg Isten alkotásait” ▶ 15. oldal

T. PINTER KÁROLY FELVÉTELE

Weöres Sándor csöngői ünnepe

▶ Tüzes nyárban a dunántúli táj, a kis falvak: Kemenesszentpéter, Rábakecöl, Pápc, Kenyeri. Néhány kilométer az érett búzatáblák mellett, és megérkeztünk: Csöngye. Porlepte akácfa üdvözölnek bennünket, itt vagyunk száz éve született nagy költőnk, *Weöres Sándor* (Szombathely, 1913. június 22. – Budapest, 1989. január 22.) születőldjén. Ünneplőbe öltözött szívvel itt a falu apraja-nagyja, az 1784-ben fölszentelt evangélikus templom szépen feldíszítve, fehér virágok az imádkozó kezektől megkopott padokon. Mikrofonok, kamerák az oltár előtt, hiszen a közszolgálati televízió is rögzíti a június 22-i emléknap eseményeit.

Dr. Fabiny Tamás evangélikus püspök a 27. zsoltár 4. versével kezdte prédikációját: „Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem: hogy lakhassam az Úr házában életemnek minden idejében; hogy nézhessem az Úrnak szépségét, és gyönyörködhessem az ő templomában.”

▶ Folytatás a 8–9. oldalon

WEÖRES SÁNDOR

Kínok árnyékaiból

Kí - nok ár - nyé - ka - i - ból, Kí - nok ár - nyé -
ka - i - ból Szó - lok hoz - zád, Is - te - nem.
Kín mar, sújt, te - met. Jó - zan e - sze - met
Vak veszélyben, láncos mélyben Ne hagy el - ve - szí - te - nem!

2. Senki sem tör káromra, Senki sem tör káromra, Bensőm fordul ellenem. Örök vihar ront, Nincs egy biztos pont Se mögöttem, se köröttem, Vész pusztít a lelkemen.

3. Törd meg kevélységemet, Törd meg kevélységemet, Mély megbánást adj nekem! Nyársat nyeltem én, Derekam kemény: Mért nem szabad súlyod alatt Meghajolnom, Istenem?

4. Száraz zokogás tipor, Száraz zokogás tipor, És a szemem könnytelen. Utam hajlatán Ördög les reám, Vár nehezen: a két kezem Törrel indul ellenem.

5. Legyen meg akaratod, Legyen meg akaratod, Ha vesznem kell, jól legyen: Tán kárhozásom Áldás lesz másom – De ha énám kincset bízál, Ments meg immár, Istenem!

Az Evangelikus énekeskönyv 432. éneke – Sulyok Imre dallama

Egy csodás tanév búcsúztatása

Az Evangelikus Hittudományi Egyetem évzárója

▶ Újabb virágzó Rózsavölgyi köz tanévért adhattak hálát az Evangelikus Hittudományi Egyetemen (EHE) oktatók, tanulók és egyéb szolgálatot végzők június 21-én, pénteken a budapesti zuglói evangélikus templomban. A százhuszonegyedik évzáró a szokásos menetrend – istentisztelet, ünnepi ülés, diploma- és oklevélosztás, *Agape* – mellett több meglepetést is tartogatott...

Az igehirdetői szolgálatot Szabóné Mátrai Marianna, az EHE Gyakorlati Intézetének vezetője vezette. Lukács evangéliumának ötödik fejezetéből a Simon Péter emberhalásszá elszólító pillanatot pillantást megidézve. A zuglói templom padjaiban ülők mindegyikét Jézus pillantása szólította el – állította az igehirdető, megszólítva ezzel elsőévest, friss és gyémántdiplomást egyaránt.

Tudatosítanunk kell, hogy ez volt a kezdet, és ha ezt megtesszük, nem fogunk folyton kételkedni, tépelődni, jó úton haladunk-e. Nem mi döntünk ugyanis saját sorsunk, hivatásunk felől – hangsúlyozta. Sokszor nem lelkesedik az ember, irreálisnak tűnnek bizonyos feladatok, nehéz a szolgálatra elindulni. De – ahogy

ezt Péter válaszában az *episztata* („mester”) szó bővebb jelentésmezeje jól kifejezi –: „Ha te mondd, főnök, indulhatunk!” Egy ilyen pillanatra, mint amilyen Jézus emberhalásszatra való elhívása volt, csak igen-nel lehet válaszolni. Merjünk igent mondani, mert Jézus lehetetlennek tűnő parancsa a csodával folytatódik – bátorította a gyülekezetet Szabóné Mátrai Marianna.

Az áldást követő ünnepi ülést Bácskai Károly, az egyetem újszövetségi tanszékének vezetője nyitotta meg. Megköszönte az igehirdetői, illetve a zenei szolgálatot (a *Kinczler Zsuzsanna* vezette énekkarnak, az *Agape* zenekarnak és a *Tóth Péter* vezényelte egyetemi fúvóegyüttesnek), majd üdvözölte Gáncs Péter elnök-püspököt, Szemerei János püspököt, D. Szabik Imre nyugalmazott püspököt, továbbá a testvéregyházak és intézményeik képviselőit is, kiemelten Csernák István metodista szuperintendens és Pataky Albert pünkösdi egyházelnököt.

Szabó Lajos rektor ünnepi beszédében azt a kérdést tette fel: „Mitől és hogyan lehetünk ma láthatóan evangélikusok?” Először a számok tükrében láttatta a rózsavölgyi emberhalásszat hatékonyságát. Összesen háromszáz főt számlálhatunk, akik jelenleg aktívan kötődnek az egyetemhez.

A rektor a hivatalos számadás után a csodák nyomába eredt. A tanév mindennapi csodáért adott hálát: csoda volt például a törekeny indiai professzor asszony, *Rekha Chennattu* jelenléte a 10-es teremben, csoda lehet egy régóta halogatott, aztán mégis megvalósult beszélgetés a hatalmas Luther-szobor lábainál, de csoda történhet akár a végtelenített dogmatikavizsgára való várakozás alatt is...

Az idén száz éve született evangélikus költőről, *Weöres Sándorról* is megemlékezett a rektor. Weöres épp a csoda felfedezésében és másokkal való megosztásában jeleskedett. Csoda volt életében Csöngye, és csoda az alkotás. A gyermek egyszerű örömtől hangúlyozva a rektor a *Magyar etüdök* ciklus népszerű verséből idézett: „Három egész napon át / bujtam erdő vadonát, / gomba-mezőt, sziklatetőt bejártam. / Három egész napon át / faragtam egy furulyát, / vadrózsából tündérsipót csináltam.”

A csodákhoz kapcsolódott *Reuss András* professor emeritus is rövid, de csattanós felszólalásában, melyben a hetvenötödik születésnapjára szóló köszöntésre és ajándékokra reagált. „Azért szoktam soká benn tartani a diákokat a vizsgán, mert magam is csodára várok” – állította.

Még egy rendhagyó születésnap

köszöntésre került sor. *Kendeh K. Péter*, a Luther Kiadó igazgatója és *Czöndör István* balatonboglári lelkész meglepetéskötettel készült Szabó Lajos hatvanadik születésnapjára. Az „Örömmel adom örökségül” – *Evangélikus közösségi jövőképek* című kötet tanulmányait olyan lelkészek írták, akikre hatott Szabó Lajosnak a gyülekezetépítés, az emberhalásszat terén kifejtett munkássága. *Kendeh K. Péter* elmondta, tizenhat éve dolgoznak együtt a rektorral, ez alatt tizenhét olyan könyv jelent meg, amelyet Szabó Lajos szerkesztett, vagy szerzőként jegyez.

Saját bőrükön tapasztalhatták a csodát a tanulmányaik végére pontot vagy három pontot tevő hallgatók is. A 2012/2013-as tanévben hatan szereztek teológus-lelkész szakos oklevelet: *Dobó Dániel*, *Fitos Mónika*, *Halász Alexandra Ildikó*, *László Lajos Gergely*, *Pongráczné Györi Boglárka* és *Seben Glória*. *Kovácsné Sterczler Rita* igazolást vehetett át a sikeres záróvizsgájáról. *Zalai Tamás* alapfokozatú (BA) oklevelet szerzett katekéta-lelképásztori munkatárs szakon, *Lipták Katalin Gabriella* és *Blaubacher Mihály* pedig a sikeres záróvizsgát bizonyító dokumentumot kaphattott.

▶ Folytatás a 3. oldalon

338/2013. (VI. 19.) országos presbitériumi határozat

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 128. § (4) bekezdés d) pontja alapján szükségesnek látja az országos iroda működési rendjének, felelősségi köreinek és irányításának alapvető megújítását. Ennek érdekében 2013. szeptember 1-jétől megindítja az átalakítás folyamatát.

Az átalakítás első lépéseként az osztályok vezetőinek felelősségi és döntési jogkörét 2013. szeptember 1-jétől lényegesen bővíti, számukra egy koordinatív feladattal járó vezetői közreműködést biztosít *Végh Szabolcs* személyében, hat hónapos időtartamú megbízási jogviszony keretében, mely egyszer meghosszabbítható.

Az átalakítás zavartalansága érdekében 2013. szeptember 1-jétől az országos irodaigazgatót, eddigi munkáját megköszönve, felmenti a munkavégzés alól, és a szabadsága igénybevételét biztosítja a mandátuma lejártáig, 2013. december 31. napjáig.

Az országos presbitérium felhatalmazza az országos elnökséget a szükséges részletekben való döntésre.

Oratio œcumenica

Istenünk! Hálát adunk azért, hogy ma is megtapasztalhattuk a közös igehallgatás, közös éneklés örömét és erejét. Add, hogy közös imádságunk se legyen élettelen, hanem tükrözze azt, hogy valódi beszélgetés igényével fordulunk hozzád világnak sokféle gondjával.

Kérünk, láttasd meg velünk azokat a lehetőségeket, amelyeken keresztül aktívan kapcsolódhatunk be gyülekezetünk mindennapi életébe. Tedd olyan közösséggé gyülekezetünket, ahol szeretik egymást az emberek, és a bajbajutottak segítőkre találhatnak.

Rád bízunk családjainkat. Bár te jónak teremtetted ezt az apró közösséget, ma mégis azt tapasztaljuk, hogy egyre nehezebb megvédeni azokat a hatásoktól, amelyek szétzilálják ezt a biztonságot nyújtó fészket. Ne engedd, hogy konfliktusok idején a látszólag könnyebb utat válasszuk, s csak későn döbbenjünk rá arra, mennyi szenvedést okozott viselkedésünk családtagjainknak. Adj megértést a házastársak között, hogy a gyerekevelés teendői között se feledkezzenek el egymásról és arról a szeretetről, amelyet házasságkötésükkel egymásnak ígértek.

Áldd meg azok pihenését, akik az előttünk álló héten töltik szabadságukat akár otthon, akár távol az országtól. Adj felüdülést azoknak, akik az év során elfáradtak a munkában. Nyisd fel a szemüket, hogy olyan benyomásokat szerezzenek, amelyekből a következő év során lendületet meríthetnek.

Kíséred azokat is, akik a földművelés fáradtságos munkáját végzik várva arra, hogy te is közbeavatkozz napsütéssel, frissítő esővel. Kérünk, te adj annyi termést, hogy asztalunkra kerülhessen a mindennapi kenyér.

Fordítsd figyelmedet azokra is, akik betegségben szenvednek, akiknek élete próbás szakaszba érkezett, akik lassan elvesztik a gyógyulás reményét. Te senkit sem hagysz szenvedni erején fölül, ezért bízunk abban, hogy végül minden úgy történik, ahogyan te akarod.

Szomorúan bár, de elfogadjuk azt a döntéset is, hogy egyszer el kell engednünk szereteteink kezét, sőt egyszer mi is elhagyjuk ezt a világot. Köszönjük, hogy te ekkor sem hagysz magunkra, hiszen országod elérésében reménykedünk valamennyien. Add, hogy ez a remény bizonyossággá érjen azok szívében is, akik a halál révén állnak, vagy a gyász terheit viselik.

Végtelesszerettedben bízza könyörgünk hozzád, tudva azt, hogy mindent megtettél, ami üdvösségünkre van. Ámen.

Köszönjük!

Az árvízkárosultak megsegítésére gyülekezetünkben múlt vasárnap összegyűjtött offertóriumot az országos egyházhoz kell küldeni, amely egyben továbbítja a Magyar Ökumenikus Segélyszervezetnek. Előzetesen 3 millió forint előleget már megszavazott az országos presbitérium erre a célra – olvashattuk *Gáncs Péter* elnök-püspök tájékoztatóját az *Evangelikus.hu-n*. Azok, akik nem tudtak részt venni a vasárnapi istentiszteleten, ám támogatni kívánják szükségüket szenvedett embertársainkat, adományaikat szintén az alábbi számlaszámra utalhatják át: OTP Bank: 11707024-20347257-00000000. A közlemény rovatban kéri feltüntetni: „Árvíz”.

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 5. VASÁRNAP – ÉZS 6,1-8(9-13)

Kezdet

Szentség. A király halálának évében voltak. Ézsaiás a templomban áll. Csend. Aztán mintha a kárpit mozdulna vagy a falak borítása, mintha az árnyékok testesülnének meg, hatalmas palást tölt be mindent. A csend mint ha még mélyebbé válna, sűrűbb a levegő, szinte fullasztóan kicsi a tér. Ézsaiásnak nincs kétsége afelől, hogy kit lát. Nem tudja, miért, de minden ízében tudja, mi történik körülötte. Soha nem ejtené ki a száján, nem fogalmazná meg, de biztos benne. A szentség mindent átjár a legkisebb mécsesről a mennyezetet és kárpit átfogta terekig, a zugokat és őt magát is. A szájában és fülében, az ereiben és a bőre alatt is érzi Isten jelenlétét. Egészen biztosan tudja azt is, hogy meg kell hálnia. Körülötte szeráfok, angyalszerű szárnyas lények tűnnek fel.

Szentség. Simon Péter a hálókat mossa. Álmosan csobban a víz, ahogy a hullámok nekiütődnek a csónak oldalának. A hajó megszokottan ringatózik, a nap egyre melegebben süt. A tó ilyenkor alig mutat életjelet.

Az idilli hangulatot csak az éjszakai sikertelenség árnyékolja be. Nem fogtak semmit. Most ez is hozzátartozik ehhez a naphoz. Ilyen az élet. Küzdelmes, olykor sikertelen, mégis szép. A halászatot mindig élteti a remény: talán majd a következő éjjel.

A hajó végét Péter átengedte Jézusnak, ő ott áll. Hadd beszéljen! Sokan hallgatják a partról. Néhány napja ismerete már, testvére, András mutatta be őket egymásnak. Jézus hangja, a hullámok csobbanása, a háló kötélinek halk surranása, ahogy a hínárokat és moszatokat szedi le róla – szép ez a mai nap!

Csoda. A szeráfok hirtelen megszólalnak. Énekük minden teret betölt.

Nem földi dallam ez. Nem olyan, amelyet bárki bármilyen csodás hangszerrel meg tudna szólaltatni. Nem is ének a szokványos módon, inkább zengés, földöntúli, csodás zengés. Miközben szárnyaikat lengetik, felváltva ismételtetik ugyanazt a sajátos dallamot, felelgetnek egymásnak. Nincs igazán ritmus, nincsenek hangközök, a szárnyak sem surrognak, minden álomszerű, elragadtatott és dicsőséges.

„Szent, szent, szent a Seregek Urá, dicsősége betölti az egész földet!”

Újra és újra megismétlődik ez a sor. Az ember öntudatlan részévé válik, a belsejéből szól, kényszeríti arra, hogy maga is daloljon. Meg is tenné, ha nem rémítené, hogy beszennyezi ezt a csodát, ezt a szentséget. Hogy tehetné, hogy faragatlan, emberi énekével társuljon ehhez a lenyűgöző hangzáshoz!

Csoda. A háló szeméi pattanásig feszülnek. A hajó megbillen, a víz ömlik befelé. A hatalmas, izmos halász minden erejét összeszedi, nehogy felboruljanak. Jézus nevetve kapaszkodik a perembe. Az, hogy mi van a hálóban, még titok, a víz alatt van. A partról többen látják a jelenetet, bár semmit nem értenek, onnan nem látszik, mi okozza a csónak himbálózását. Sorban beugrálják a halászhajókba, és sebesen eveznek befelé, hát-ha szükség lesz rájuk.

A hálót bizony segítség nélkül nem lehet kiemelni. Tele van hallal. Péter még soha nem látott ekkora fogást. Első ösztönéből az ég felé fordítja a szemét, és áldja a szerencsését. Micsoda zsákmány! Aztán Jézusra néz, és hirtelen megérti, hogy szó sincs szerencséről. Beleszédül a felismerésbe: ő, aki eddig csupán a halászatnak élt, ebben volt otthonos, ezt tartotta az életének, bebocsátást nyert Isten csodájába.

Rettenet. A hatalmas zengéstől megremeg a templom. A falak nyögnek, ajtók csapódnak, mintha az egész fel akarna emelkedni. Az ember ott áll a templomban. Tudja, hogy vége az életének. Ez a látvány, a hang nem hagy életben halandót. A feloldódó világban, a mindenségnek ebben a lehajlásában a hétköznapi elenyészik, az ésszel felfogható semmivé válik. Szavak nincsenek, csak gondolatok, átfutó érzések. A mondatok túlságosan is bárdolatlanok, minden megfogalmazás kicsinyes.

– *Jaj nekem! – nyögi az ember. – Elveszttem, mert tisztátalan ajkú vagyok, és tisztátalan ajkú nép között lakom. Hiszen a Királyt, a Seregek Urát lát-ták szemeim!*

Hirtelen csend támad. Az ember arra gondol, talán ez a halál.

Ekkor sötét szárnyak suhogása hallatszik. A félhomályban parázs izzó fény húz csíkot, aztán kiténik az egyik szeráf hatalmas alakja, kezében fogó, a fogóval az oltárról hoz parazsat. Az ember szájába élesen égető fájdalom hasít. Ajka hozzátart ugyan az izzó szénhez, mégsem égett össze.

– *Íme, ez megérintette ajkadat, bűnöd el van véve, vétkeid meg van bocsátva.*

Rettenet. Péter csak nézi ezt a mosolygó arcot. A többiek a halakkal küzdenek, de ő tudja, soha többé nem halászhat már. Ahogy Jézus ránéz, tudja, számára más út van kijelölve. Hirtelen elfogja a hétköznapi utáni mélységes vágy. Szeretné ő is a halakat számlálni. Szívesen tenné bele a kosarakba, menne velük a piacra. Elég neki ez az élet! Szeret nap nap után kievezni hálójával. Szereti a vizet, az evezést, magát a halászatot. Szereti a forgandó szerencsét. Nem akar

A VASÁRNAP IGÉJE

semmi különlegeset, pláne nem valami csodát. Szívesen kiegyezne a hétköznapi csodáival.

– *Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!* – nyögi ki végül, tudva, hogy hiába.

Egy ilyen történet után nem élhet úgy többé, ahogy eddig. Nem tudja, hogy ez a mosolygó idegen hogyan forgatja fel az életét, de tudja, hogy semmi nem marad a régi.

Kezdet. Ézsaiás szinte kívülről hallotta magát, ahogy felkiált. Mint ha egy hatalmas hegy csúcsára kiáltana fel, mintha a csillagos ég felé fordítaná hangját, mintha a szélnek vagy a háborgó tengernek akarna mondani valamit:

– *Itt vagyok, engem küldj!*

Volt egyáltalán kérdés? Vagy csak az agya legmélyén hallotta azt, hogy Isten azt kérdezi, kit küldjön el? Talán kérdés nélkül is ki kellett mondania, kiáltania azt, amit érzett, hiszen a látvány, az, ami történt vele, felforgatta az egész életét, és tudta, hogy semmi nem marad a régi.

Kezdet. „*Ne féj, ezentúl emberhálsz leszel!*” – a hívás egyszerű, nem lehet neki ellentmondani. Péter nem mer társaira nézni, pedig érzi, hogy mindenki őt figyeli. Nem válaszol. Elindul a parti úton. Nem néz hátra, mintegy látomásként felvillan benne, hogy visszatér majd ide, talán meggyötörve, talán árulóként, talán rettenetes élmények átélőjeként. Mély bizonyossággal tör rá, hogy egyszer itt, újra ezen a parton válaszolnia kell majd még erre a hívásra. Nem érti, miért bukkan fel benne egy mondat, de nem szabadulhat tőle: „*Szeretsz-e engem?*”

■ KOCZOR TAMÁS

„Minden nyelv vallja: Úr ő mennyen-földön!”

Marschalkó Gyula és mások énekszövegei

is éppúgy, ahogy régen: / Hatalommal, szeretettel! / Bűneinket mind töröld el!” (EÉ 378,2)

Marschalkó Gyula nyugalmazott vécsei lelkész – aki az idén kilencvenkét esztendő – két önálló énekszöveg-gel képviselteti magát az *Evangelikus énekeskönyvben*. A *Jöjj, Jézus népe!* a *Egyház, reformáció* fejezet végén a Megváltó dicséretére szólít fel: „Ő mindnyájunkért ontott ártatlan vért: / Egybeköt minket Jézusunk keresztje. / Dicséretét hát ajkunk együtt zengje!” (EÉ 272,2) Majd emlékezett arra, amit Jézus ígért: „Ha ketten, hármán ígében, imában / Itt vagyunk együtt Jézusunk nevében, / Ő velünk van, hogy Lelke bennünk éljen.” (EÉ 272,3) Az utolsó versszak pedig – amelyből cikkünk címe is származik – a legszebb bibliai Krisztus-himnusz alapján született. „*Ezért fel is magasztalta őt Isten mindenek fölé, és azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb, hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieiek, földiek és földalattiak; és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére.*” (Fil 2,9–11) A közismert dicséretdallam szapphói strofájának utolsó, rövid sora kínálja a refrén lehetőségét, így a felszólítás – „Jöjj, Jézus népe!” – keretbe foglalja az éneket.

A *Jó Atyánk, te minket nézel a Kezdetben élet fejezetet* gazdagítja. Önvizsgálatunk szavait fogalmazza meg: van-e életünknek eredménye, tu-

dunk-e mások számára hasznosak lenni? „Ne ítélj el, Atyánk, kérünk, / Terméketlen voltunkért! / Egyszülötted, Jézus értünk / A keresztfán ontott vért. / Terméketlen életfánkat / Őérette kíméld meg! / Hisz ő ma is értünk fárad, / Hogy gyümölcsözünk neked.” (EÉ 462,2)

Marschalkó Gyula jelentős szerepet vállalt az énekesverses rendek strofáinak megalkotásában is (az ordináriumtétel e parafrázisai vagy meglévő énekesversek, vagy gondosan válogatott dallamokra készült új szövegek). Három liturgia *Gloria-éneke* is az ő leleményét dicséri; ez lehetőséget ad a közvetlen összehasonlításra: hogyan lehet az állandó mondanivalót, a *Gloria* és a *Laudamus te* gondolati tartalmát tömören és kicsit másképp megfogalmazni (az első két, a reformáció korából származó német dallam ráadásul azonos formájú). „A magasságban dicsőség / Az irgalmas Istennek! / És jóakarát, békesség / E földön az embernek! / Ūristenünk, áldunk téged. / Isten Báránya, hallgass meg! / Szentháromság, dicsérünk!” (8,3) „Dicsőség a magasságban / A hatalmas Istennek! / Béke legyen a világban / Mindenhol az embernek. / Hála neked, mennyi Király! / Irgalmazz, Isten Báránya! / Szentháromság, dicsérünk!” (9,3) „Dicsőség a magasságban Istennek! / Békesség és jóakarát embernek! / Világ bűnét, Bárány Jézus, elvetted /

CANTATE

Téged áldunk, Atya, Fiú, Szentlélek!” (10,3 – régi magyar dallamra)

A népszerű *Sanctus-ének* (11,1) egy nagy ívű barokk dallamot lát el újabb funkcióval; megtalálható benne a szöveg minden eleme, a *Sanctus*, a *Hosanna* és a *Benedictus* is.

A három *Agnus Dei-ének* közül – melyek mind tartalmazták a *Misere nobis* és a *Dona nobis pacem* gondolatot is – az első (11,2) a reformáció korában készült, közismert parafrázis; a másik két – a nyilvánvaló tematikus összefüggés miatt passzív dallamra íródott – tételét köszönhetjük *Marschalkó Gyulának*. „Ő, áldott Krisztus, Isten szent Báránya, / Ki világ bűnét vitted keresztfára, / Irgalmazz nekünk, ó, kegyelmezz, kérünk! / Adj békét nekünk!” (12,2) „Krisztus, Istennek Báránya, / Értünk jöttél e világba. / Szánj meg, szánj meg! / Ó, irgalmazz nekünk! / Áldj meg, áldj meg, / Add békédet, kérünk!” (13,2)

Bár eddig a fordításokat nem említettük, most egy meghatározó személyes élmény miatt kivételt teszünk. A *Már kihuny a szép nap fénye* – ez a *Luther* esti imádságára épülő ének – Gyuszi bácsi fordításában évtizedek óta meghatározza a főtá tanfolyamok napzárását; azért került be a *Gyülekezeti liturgikus könyvbe*, hogy gazdagítsa énekkincsünket. „Angyaloddal állj őrt ébren, / Hogy ne ártasson az éjen / Semmi veszedelem nekünk: / Őriz meg, áldott Istenünk!” (GyLK 794,4)

■ DR. ECSEDI ZSUZSA

Egy csodás tanév búcsúztatása

► Folytatás az 1. oldalról

Hittanár-nevelő tanári mesterszakon *Hulej Erzsébet Klaudia* és *Kovácsné Tégen Sára* szerzett oklevelet. Teológus mesterszakon, biblikum szakirányon *Horváth Orsolya*, *Horváth Zoltán*, *Kovács Zoltán* és *Mihály János*; szociáletika szakirányon pedig *Birkás Antal* vehetett át oklevelet, záróvizsga-igazolást *Neparáczi Nándor József* kapott.

GALAMBOS ADÁM FELVÉTELE

Az oklevelek kiosztását *Rónay Péter Tamás* ünnepélyes doktorrá avatása követte. *Köszeghy Miklós* „élete első végzett doktoranduszáról” humoros laudációt tartott, ismertette a dok-

torjelölt tanulmányait az „informatikai eltévelyedéstől” kezdve egészen az EHE-n végzett kutatómunkáig. Az avatási ceremóniát a doktori és rehabilitációs tanács elnökének, *Csepregi Zoltán* rektorhelyettesnek a beszámolója vezette be. A vallástudományi szakterületen „cum laude” minősítést szerzett *Rónay Péter Tamás* Szabó Lajos rektor fogadta doktorrá.

Ezután a jubilánsok, azaz a rektor szavaival „a népes idősebb testvéri csoport” köszöntése következett. Mindenféle „drágaköves” papirosok vándoroltak az Ige által gazdagító intézménytől a hozzá hű testvérekhez: arany-, gyémánt-, rubinoklevél...

Az idősebbek után az ifjabb reménységek hallhatták a nevüket. A Súlyom Jenő Alapítvány – amely számára az alkalom offertóriumát gyűjtötték, és melynek tanév végi jelentését *Csepregi Zoltán* olvasta fel – a benne foglalt egyéb alapítványok, köztük a Csonka Albert-, valamint a Bonnyai-alapítvány támogatásával jutalomban részesített tizennégy kiváló hallgatót.

A hagyományokhoz híven záróakkordként – *Finta Gergelynek*, az egyházzenei tanszék vezetőjének közreműködésével – a *Himnusz*t énekeltek el a tanévzáró nyárkezdők.

■ KINYIK ANITA

„Drágaköves” jubilánsok

Aranyoklevelet kapott az ötven éve végzett *Baranyai Tamás*, *Solymár Péter*, *Gerhát Pál*, *Joób Olivér* és *Rác Miklós*.

A hatvan éve végzettek – *Cserhádi Sándor*, *Fehér Károly*, *Gémes István*, *Halász (Hruz) János*, *Kinczler Irén*, *Kovács Pál*, *Madocsai Miklós*, *Pintér János*, *Pintér Károly*, *Sárkány Tibor*, *Szimon János*, *Szita István*, *Szita Istvánné Bérczi Margit*, *Takácsné Kovácsné Zelma*, *Zsigmondy Árpád* – gyémántoklevelet kaptak. (Az alkalmon részt venni nem tudókról *Kovács Pál* és *Szimon János* emlékezett meg, majd *Madocsai Miklós* hálaadó szavait hallgathatta meg a gyülekezet.)

A hatvanöt éve végzett *Hafenscher Károly* vasdiplomát vehetett át, köszön(t) levelét *Gáncs Péter* elnök-püspök olvasta fel.

A legnagyobb tapsot és a rubindiplomát a hetven éve végzett – az ünnepségen részt venni nem tudó – *Pósfay György* kapta.

Jó tanulók jutalma

Kimagasló tanulmányi eredményükért – továbbbi talentuszaporítás reményében – pénzjutalomban részesültek: *Móricz Nikolett* negyedéves teológus-lelkész szakos, *Baranyai Bence* elsőéves teológus-lelkész szakos, *Ferenczi Ágnes* negyedéves teológus-lelkész szakos, *Nagyné Gadányi Andrea* elsőéves hittanár-nevelő tanári szakos, *Réth Katalin* másodikéves teológus-lelkész szakos, *Lázár Anikó* másodikéves katekéta-lelképítőtornai munkatárs és kántor szakos, *Erdélyi Kata* elsőéves hittanár-nevelő tanári szakos, *Zahorecz Pál Márk* harmadéves teológus-lelkész szakos, *Szemerei Gábor Benjamin* elsőéves teológus-lelkész szakos, *Szidoly Roland* elsőéves teológus-lelkész szakos, *Brunner Beatrix* ötödéves teológus-lelkész szakos, *Kárnyáczki Eszter* negyedéves teológus-lelkész szakos, *Bérces Flóra* harmadéves teológus-lelkész szakos és *Németh Kitti* elsőéves teológus-lelkész szakos hallgató.

Akit Isten szeretete lánggra gyújtott

Dobó Dániel ordinációja Pesthidegkúton

► A pesthidegkúti evangélikus gyülekezet június 23-án, vasárnap első ízben ünnepelhetett mint lelkészt a pályáján elindító közösség. *Dobó Dániel* személyében olyan fiatal embert kísért a bölcsőtől az oltárig, aki teljes szívéből és lelkéből Istentől fogadta el a lélekméntés szolgálatát. Saját bevallása szerint azért jelentkezett a teológiára, mert Isten azt mondta, hogy menjen. És ezt olyan egyértelműen tette, hogy semmit sem kellett rajta gondolkodnia.

Dobó Dániel lelkészavatása alkalmából *Fabiny Tamás*, az Északi Egyházkerület püspöke a meghívón szereplő 2Tim 1,7 alapján szólott: „Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét.”

A püspök az ifjú lelkész keresztnévéhez illően az őszövetségi *Dániel* történetének pár mozzanatát elevenítette fel, utalva arra, hogy *Dániel* az idegen országban az „azonban emberévé” tudott válni Istenébe vetett rendíthetetlen hite folytán. Sokszor kellett ellenszélben járnia, de hűsége és magabiztossága mindig kiválasztottságáról tanúskodott. Istennel való közvetlen kapcsolata elvette félelmét, bármilyen körülmények közé került: királlyal, tüzes kemencével és ordító oroszlanokkal szemben is.

A mai Magyarországon élő hívők hasonlóan megtapasztalhatják ezt a küzdelmet. Aki azonban megküzd ezeket a harcokat, és megálázódik Isten hatalma előtt, az tud igazán segíteni másoknak a lelki mélységből való felemelkedésben. Ez mindenekelőtt egy lelképítőtornai feladata.

A liturgiában *Varga Gyöngyi*, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Őszövetségi Tanszékének docense, illetve *Fodor Viktor*, a helyi gyülekezet lelkésze segítette. Az istentisztelet ünnepélyességét a gyülekezet énekkarának szolgálata emelte, a köszöntésekben elhangzott személyes szavak pedig mind arról tettek tanúbizonyságot, hogy *Dobó Dániel*nek valóban a lelkési szolgálatban van a helye.

***

Dobó Dániel Budapesten született 1987. március 18-án. Nővérével és öccsével keresztény, evangélikus családban nőtt fel a pesthidegkúti evangélikus gyülekezet oszlopos tagjaként. Édesapja, *Dobó György* a gyülekezet gondnoka, az egyházmegye helyettes felügyelője,

édesanyja, *Dobóné Kiss Ildikó* hittanár, a kórus szólistája, alapító tagja.

Dániel a Máriaremete–Hidegkúti Ökumenikus Általános Iskola után két éven át a Deák Téri Evangélikus Gimnázium, majd két évig a Szent Margit Gimnázium diákja volt.

HORVÁTH-HEGYI ÁRON FELVÉTELE

Miután a pszichológia iránti érdeklődése felfuttatott a teológia iránti vonzalom, 2006-ban az Evangélikus Hittudományi Egyetem hallgatója lett. A 2010/2011-es tanévet az Egyesült Államokban, az Ohio állambeli Columbusban töltötte teológiai ösztöndíjjal, gyakorlati évét pedig Vanyarcon végezte *Szabó András* esperes mentorolásával és lelki vezetésével.

Lelkészként legfontosabb feladatának azt tekintti, hogy minél több embert Jézus Krisztushoz vezessen. A nyár folyamán az Északi Egyházkerület kötelekében kezdte meg szolgálatát, amelynek részletei egyelőre nem kiforrottak. ■ HHÁ

Meghívás a Szentháromság örömtáncába

Pár hete indultunk el a Szentháromság ünnepét követő, helytelenül ünneptelennek nevezett félévbe. Jó lenne még időben felfedezni, hogy nem szürke vasárnapok végeláthatatlan sora áll előttünk. Régen rossz, ha a „Szentháromság után” kifejezésből az „után” kap hangsúlyt. Ha az egyház népe figyelmen kívül hagyja a Szentháromság áldáskörén, valóban az ünneptelen semmi légüres terébe zuhan.

Jánossy Lajos *Az egyházi év útmutatása* című könyvében (Sopron, 1944, 2008) így tanít: „...míg adventtől pünkösdig inkább az objektív tényezőségünkben adott isteni tettek, közvetlen üdvösséges cselekedetek határozzák meg az egyház prédikációját, addig Szentháromság ünnepétől kezdődően inkább az egyházban adott és szüntelen jelenvalóságban feltáruuló kegyelmi javak szubjektív vonatkozása, a személyes hatás és személyes elsajátítás áll az előtérben...”

Az előttünk álló hetekben, hónapokban a Szentháromság személy szerint akar bevinni minket életető, örvendő közösségbe. Erre is utaló frapárs címet adott 2003-ban megjelent könyvének *Umberto Casale* olasz teológus: *A kommunikáló Isten és a hit kalandja*. A Szentháromság alapvető vonása, hogy kommunikál, hiszen ő maga is kommunió, azaz közösség.

Török Csaba Örömhirdetés című remek könyvében (Új Ember Kiadó,

2013) így vall a Szentháromság misztériumáról: „Esemény, történet, személyesség és személyek közöttiség. Nem állókép, hanem mozgás. Az egyházatyák nemegyszer hasonlították a Szentháromságot körtánc-hoz, ahol a tánc dinamikájában a három teljesen eggyé válik.”

Mindezt plasztikusan szemlélteti a kötet címlapján látható fotó, amely egy New York-i park szökőkútját körülöle-

PAUL KOSTRO FELVÉTELE

lő szoborkompozíciót ábrázol. *Walter Schott* alkotásának címe: *A három táncoló lány*. Török Csaba jól követhető vizuális fantáziával fedezi föl a látható és láttató prédikáció üzenetét: „Ha az ember leül, s csendben szemléli őket, azt veszi észre, hogy már nem is hármat, csak egyetlenegy: a tán-

cot, az életet, a jókedvet, az örömet látja. Ha a patrisztikus körtánc-hoz hasonlóan indulunk ki, a hit nem más, mint az a pillanat, amikor a Szentháromság bevesz minket a táncába.”

A nyári kánikulák idején jól értjük a képmeditáció folytatását is: „Amikor – ahogyan a kisgyermek a meleg nyári napon – belegázol a szökőkút vizébe, mi is részesévé válunk ennek az életáradásnak, túlszorduló öröm-

tolikus szerző provokatív felszólítását, de vajon nem éppen erről vall Jézus, amikor így summázza küldetését: „...én azért jöttem, hogy életük legyen, sőt bőségben éljenek” (Jn 10,10)? Már keresztségünk pillanatában ebbe a túlszorduló élet- és örömközösségbe kapunk személyes meghívást a Szentháromságtól, aki örökre szeretne beleölelni minket családjába.

Ezt a magához vonzó, magával ragadó csodát éltem át a Deák téren az idei Bach-hét nyitóestjén is, amikor sodró erővel áradt az orgonakarzatról *Bach Szentháromság* prelúdiumának hangzuhataga. Lehet, hogy a Szentháromság harmonikus és egyben dinamikus gazdagságát egy zseniális művész, zeneszerző, szobrász jobb eséllyel tudja kifejezni, mint a tudós teológusok...

De hiszem, hogy valamit egészen profán módon is megélhetünk és megérthetünk a Szentháromság titkából. A napokban tartottuk a Déli Egyházkerület lelkészcsaládjainak immár hagyományos rekreációs napját, ezúttal Bonyhádon. Talán nem blaszfémia, ha a családra, az édesapa, édesanya és gyermek közösségére úgy tekintünk, mint – jó esetben – a Szentháromság földi tükröződésére.

Sajnos ebben a profán hármasságban gyakran akadozik a kommunikáció, sérül a harmónia, a közösség. A nyár nyitányaként ennek a sokszor általunk elhanyagolt, megsebzett kö-

ÉGTÁJOLÓ

zösségnek a gyógyítására töltünk együtt néhány napot, amelyben jól megfér egymás mellett az áhitat, a kirándulás (bikali reneszánsz élménybirtok, grábóci szerb ortodox kolostor stb.), a strandolás, a közös éneklés, sport, zene és játék...

A Szentháromság Istennek ezekről az ajándékairól éneklünk az *Evangélikus énekeskönyv* 68. énekének 5–6. versében is, amely lehet akár az induló nyár „hymnusza”: „Felüdülés, sport, zene, játék, / Zengjetez Istennek új éneket! // Kicsik-nagyok, jer, kéz a kézbe: / Zengjetez Istennek új éneket! / Csodáin ámulva ujjong szívem. / Én is új dallal dicsérem.”

Gáncs Péter püspök Déli Egyházkerület

Az utolsó avizó

Egy Isten áldotta karnagy mélyen meghajolt,
és hazaindult

► Amikor halálhírét vettem, az első reakció az volt, gyorsan írok az *Evangelikus Életnek*, hiszen Ugrin Gáborról nem lehet nem megemlékezni. Embert magasztalni nem tisztem, de az Úristen iránti hála az ő személyével kapcsolatban is arra kötelez, hogy tollat ragadjak. Most meg itt ülök a billentyűk előtt, nem mozognak az ujjaim. Biztos a hiány teszi. Úrt hagyott maga után...

Néhány napja adták hírül, hogy elhunyt Ugrin Gábor Liszt-díjas karnagy, sok-sok ezer ember számára egyszerűen: a Tanár Úr. A Veres Pálné Gimnázium, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára volt, és számos kórus karvezetője: az *Ifjú zenebarátok központi kórusa*, a *Tatabányai bányász kórusa*, a *Fővárosi énekkar*, majd az *Állami kórusa* (bár a sor ezzel még nem ér véget).

Felekezeti kötődése szerint nem volt evangélikus, de számos evangélikus fiatal tudhatta tanárának, sőt mesterének. Közvetlen hatása pedig kántorképzőnkön, gyülekezeti kórusokon át is érvényesült. Nem csak a magam nevében merem állítani, hogy ha nem ismertük volna őt, az életünk is gyökeresen másként alakult volna... Megtanított a szépre, nevelt a közösségre, formálta gondolkodásunkat, napról napra emelte igényességünk szintjét. Elénk élte, hogy értéket csak megfeszített, áldozatos munkával lehet teremteni, de lehet és érdemes nekifeszülni és teljes erőbevetéssel dolgozni.

Szenvedélyes ember volt: szenvedélyesen tanított, muzsikált, vezényelt, nevelt, szenvedélyesen élt. Sodort magával. Hatása alól – bármilyen érzelmeket váltott is ki a jelenléte – aligha tudta bárki is kivonni magát. Néha lány jószágával ölelt körül, máskor vulkánként kitörve hatott környezetére.

Ízig-veéig pedagógus volt. Nagy tudással tanított, de még nagyobb alkottot embert formáló, nevelő munkájában.

Hihetetlen tartással és végtelen kedvességgel végezte közzolgálatát, s ez akkor is így volt, amikor a szent ügyért lángolva morgott vagy haragosan szólt.

Hitt benne – s erre a hitre minket is elvezetett –, hogy a zene közösséget teremt, kultúrát, értéket hordoz. A kezdődő individualizmus világában megmutatta, milyen élmény egymásra figyelni, egyszerre levegőt venni, közös ügyért égni, másoknak szívet adni. Számára nem elmélet volt Kodály híres mondata: A zene mindenkié. A lelkesedéssből muzsikáló bányász és a muzsikát professzionális módon művelő ember egyaránt kapott tőle.

A látványos, nagy hangversenyek és az intenzív belső műhelymunka egyaránt élmény volt vele. Mégis a legszenvedélyesebben mozgalmi ember volt. Jól tudott bánni a profikkal, de különös karizmája volt ahhoz, hogy az amatőr közösségeket felnevelje, s világszínvonalú muzsikusokká tegye. Keze alatt a nem zenei pályára készülő tanuló és a teljesen más hivatást űző dolgozó is világnagysággá lett, amikor a szín-

padra lépett. Számos jelentős nemzetközi díj árulkodik erről. De még ennél is nagyobbat alkotott: a gimnáziumban, ahol nem voltak ének szakos osztályok, gyakorlatilag főtantárggyá lett az ének, s a „tudós” humán szakos osztályok mellett még a „maradék E” osztályokban is kívülről szolmizálták *Dvořák Új világ szimfóniáját*, és négy szólamban énekeltek a Bach-korálokat.

Hétről hétre minden szombat délután vagy kétszázötven fiatal próbált – hétvégi szabadidőt feláldozva –, hisz a gimnáziumban négy kórusa is működött, és a „nagykórus” ekkora létszámmal dalolt. Mert a zene mindenkié. Az egyszerű magyar népdal éppen úgy vált anyanyelvünké az egyszerű gimnazistáknak, mint *Bartók Kékszakállúja*. Egy Ugrin-tanítványnak nem volt gond nyári táború mellett két órán át úgy énekelni magyar népdalokat, hogy ne kelljen kétszer ugyanazt sorra venni...

Kodály darabjainak kevés ihletesebb tolmácsolója volt a Tanár Úrnál. Ezekben a darabokban megtanultunk embernek lenni, magyar embernek. Akkor, amikor – hogy finoman fogalmazunk – nem ez volt a „trendi”.

Ugrin Gábor a zenei világitradalom gyöngyszemei mellett a *Csepeli munkáskórusban*, a tatabányai bányászokkal, a Veres Pálné-s gimnazistákkal egyházi kórusműveket is énekeltetett. Ezek mindig hitvallássá váltak. És őmíatta szólalhatott meg 1976-ban Magyarországon először (húzás nélkül) a teljes *Máté-passió*. Mégpedig a közben „profinak elismert” amatőr kórusával, az *Ifjú zenebarátok központi kórusával*. Azzal a kórusal, amelyet alapításától utolsó szívdobbanásáig maga vezetett.

Olyan jó lenne most valami szépet írni a végére. Talán azt, hogy most már a mennyei kórusban énekel, ahogy velünk is énekel. Talán a mennyei kórus elé áll, s azokat is sodorja magával, most már még tisztább hangzások között. Talán azt kellene írni, hogy a nagy utat bejárt vándor hazakerkezett. Vagy azt, hogy az izgalmas életút után a mennyei harmónia jön. De hát ez az Úristen dolga. Csak annyit tudok, hogy most őneki adok hálát a Tanár Úrért, aki sokunk életét meghatározta.

A karnagy az avizóval indítja a darabot, s nyúl bele a műbe minden kis változtatásnál. Ugrin Gábor mindig fantasztikus avizót adott. Az elmúlt pénteken már a záróavizó is megtörtént, vele lecsengett a záróakkord. De mi azért éneklünk tovább, hiszen a zene mindenkié...

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY
(ahogy a Tanár Úr szólított minket: „dalostárs”)

Emlékműmásolat Cirillnek és Metódnak

Közép-Európába érkezésük 1150. évfordulója alkalmából emlékművet avattak Cirill és Metód keresztyén hittérítőknak június 22-én Zalaváron. Az ünnepséget a Fővárosi Szlovák Önkormányzat szervezte. A többségében magyarországi szlovákokból és szlovákiai vendégekből álló hallgatóság előtt beszédet mondott többek között *Jana Lassáková*, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának alelnöke is.

Peter Weiss, Szlovákia budapesti nagykövete köszöntőjében így fogalmazott: Cirill és Metód a szellemi erőt szimbolizálja nemcsak a szlovákok, de más népek számára is. A glagolita írás feltalálóját ábrázoló szobor *Ludmila Cveņrošová* szobrászművész alkotása, a nyitrai várban található emlékmű másolata.

A szobor talapzatánál koszorút helyeztek el a szlovákiai és a magyarországi római katolikus, illetve az evangélikus egyház képviselői is, többek között *Miloš Klátik* szlovákiai evangélikus elnök-püspök, *Bíró László* magyarországi római katolikus tábori püspök, valamint – egyházunk részéről – *Szemerei János*, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke és *Gulácsiné Fabulya Hilda*, az országos szlovák lelkészi szolgálat lelkésze. A megemlékezés ünnepi szentmisével ért véget. (Felvételünkön az emlékmű mellett a magyarországi és a szlovákiai evangélikus egyház püspökei – *Szemerei János* és *Miloš Klátik* – állják a fotósok „keresztüztét”. – A témára még visszatérünk.)

■ ADÁMI MÁRIA felvétele

Hol van a te testvéred?

Tárlat Ámos Imre apokaliptikus műveiből kortárs magyar reflexiókkal
a Berlieni Magyar Intézetben

► Az 1942-es év Ámos Imre utolsó alkotói korszaka. Az 1940-től kisebb megszakításokkal munkaszolgálatos festő 1944-ben halt meg, feltehetően egy szászországi munkatáborban. Az 1907-ben Nagykállón született Ámos a budapesti Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskolán tanult, emellett intenzíven foglalkozott zenével és költéssel is. Első kiállítását 1931-ben rendezte. A harmincas évek második felében párizsi tartózkodása alatt megismerte *Picasso* művészetét, és találkozott *Chagall-lal*. Művészetére, amelyen a kezdeti időkben *Rippl-Rónai* hatása volt érezhető, ezután a párizsi emigráns csoport, az *École de Paris* és *Marc Chagall* gyakorolt erős befolyást. Saját stílusát Ámos „asszociatív expresszionizmusként” írta körül, amellyel a második világháború után Szentendrán létrejövő Európai Iskola előfutára lett. 1944-es halála után művei első nagyszabású retrospektív kiállítását a Nemzeti Galéria rendezte 1958-ban.

A Magyarországi Evangélikus Egyház és az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány 2012 decemberében a szentendrei régi művésztelepi galériában kortárs összművészeti kiállítást szervezett, amely Ámos Imre életművéből és élettörténetéből kiindulva mai kortárs művészek reflexióin keresztül vizsgálta az európai etika 20. és 21. századi állapotát: „A Magyarországi Evangélikus Egyház felelősséget érez a múltban elkövetett mulasztásaiért, és a jelen kiállítást a bocsánatkérés és a szeretet kifejezésének szolgálatába kívánja állítani” – fogalmaztak a kiállítás létrehozói.

A Collegium Hungaricum Berlinben látható, *Hol van a te testvéred?* címmel megrendezett tárlat a szentendrei kiállítás alapján Ámos munkásságából és a kortárs reflexiókból kiindulva azokat a kérdéseket vizsgálja, amelyeket Ámos életműve és élete felvet.

A kiállítást a berlini Magyar Intézetben *Fabiny Tamás* evangélikus püspök nyitotta meg. Beszédében a Kain és Ábel ószövetségi történetére utaló kiállítás kapcsán többek között így fogalmazott: „A testvérgyilkos Kaintól kérdezi ezt az Úr, és ismerjük a cinikus választ is: »Örízője vagyok az én testvéremnek?« Tudjuk, hogy a holokauszt, a soa idején oly könnyen adódott az önfelmentő válasz: Nem vagyok örízője! Sőt a más fajú, más vallású, másként gondolkodó, másként élő nem is a testvérem. A tagadás szelme ma is köztünk van. A kiállításra küldött reflexióiban *Parti Nagy Lajos* író nem véletlenül emleget »cigánygyilkosságokat és tisztaeszlároást«. Egyáltalán, ahol a Parlamentben vagy azon kívül listákat próbálnak emberek

bizonyos csoportjáról összeállítani, ott tovább él Kain lelkülete. Hiszem, hogy ez a kiállítás is hozzájárulhat ahhoz, hogy a másikat ismét testvérek tudjuk nevezni. Testvérem Ábel, testvérem Ámos Imre, testvérem *Radnóti*, testvérem *Balog Mária*. Ámos Imre *Chagall* is idéző Krisztus-ábrázolásai kapcsán pedig *Martin Buber* és *Schalom Ben-Chorin* szép szavával azt is mondhatjuk: Bruder Jesus – testvérem, Jézus.”

A megnyitót asztali beszélgetés kö-

vette *Zsidóság, kereszténység és a holokauszt apokaliptizise* címmel. A beszélgetés résztvevői *Fabiny Tamás* mellett *prof. dr. Kovács András* (szociológus, Central European University, Budapest, jelenleg Zentrum für Antisemitismusforschung der TU, Berlin) és *Balla Zsolt* (rabbi, lipcsei ortodox zsinagóga) voltak. Az eszmecsere *dr. Isabel Enzenbach* (Zentrum für Antisemitismusforschung der TU, Berlin) vezette.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Isabel Enzenbach, Kovács András, Fabiny Tamás és Balla Zsolt

A kiállításon szereplő kortárs magyar művészek

Képzőművészet: *Aknay János, Benczúr Emese, Böröcz András, Deim Pál, Fehér László, Haász István, Haraszty István, Kalmár János, Konok Tamás, Matzon Ákos, Nádler István, Pauer Gyula, Sziűts Miklós, Tölg-Molnár Zoltán*. • Irodalom: *Ferdinandy György, Kertész Imre, Krasznahorkai László, Podmaniczky Szilárd*. • Zene: *Bubnó Tamás* és a *Szent Efrem férfikar, Dész László, Fassang László*. • Kurátorok: *dr. Baksa Soós Veronika* és *Galambos Ádám*.

Gerence környéki evangélikusok

► A Veszprémi Egyházmegye északi szélén, Pápa és Tét városi gyülekezetei között négy falusi egyházközség él földrajzi és lelki közelségben. Ennek a köteléknek a jele sok rokoni, ismerősi kapcsolat, de az is, hogy az elmúlt évtizedekben ezeket a gyülekezeteket sokféle kombinációban kötötte össze néhány lelkes kiterjedtebb szolgálati területe. A meglévő összetartozás erősítésére múlt vasárnap első alkalommal szervezték meg a Gerence környéki evangélikus gyülekezetek találkozóját. Az alkalom helyszínét a csikvándiak biztosították, de a meghívón tizenegy település – köztük hat „templomos hely” – neve szerepelt.

A nap a templomban kezdődött úrvacsorai istentisztelettel. Igehirdetéssel vendégként Kovács László nemeskoltai lelkes szolgált a vasárnap evangéliumi ígéje, Lk 6,36–42 alapján. A szembe került szálka és gerenda esetét a prédikáció nem ellentétbe, hanem párhuzamba állította, hiszen mind a kettő látásképtelenné tesz. Ebből egyedül Jézus tud felszabadítani a látásra. Vakságunkban hamis mércét állítunk, általában saját magunkat tesszük mindennek mértékévé. De az igazi mérce maga Jézus Krisztus. És még ennél is több: benne találhatjuk meg az irgalmasság forrását. Feltámadt Urunk irgalmas szeretete a mi irgalmatlan szívünket is át tudja járni. A liturgiát az ígehirdető mellett a három helyi lelkes vezette.

A program a közeli kastély kertjében felállított sátorban közös ebéddel, majd zenés műsorral folytatódott. Ifjúsági énekekkel és Weöres Sándor-versekkel mutatkozott be az érintett gyülekezetek egyetlen egyházi intézménye, a marcaltői Kmety György Evangélikus Általános Iskola és Óvoda. A malomsoki, csikvándi, takácsi és gecsei fellépők színes műsorral szolgáltak, amelyben egyházi ének, könnyűzene, citeraszó, látványos néptánc-összeállítás és vers egyaránt helyet kapott.

Az együtt töltött napot pódiumbe-

szelgetés zárta, amelyet Mészáros Tamás egyházkerületi felügyelő előadása vezetett fel. A témát a szervezők így fogalmazták meg: „Gyülekezeteink jövője, az egyház prioritásai. Mik vagyunk, mivé kéne lennünk?” A válaszadáshoz az egyházkerület világi elnöke a 133. zsoltárból indult ki: „Ó, mily szép és gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek!”

Az identitással kapcsolatban fontosnak tartotta, hogy az első helyen a keresztyénység, a Krisztushoz tartozás álljon, minden más csak ezután és ebből következnek: felekezeti, nemzeti, települési és sok más kötődésünk egyaránt.

BACSI JÁNOS FELVÉTELE

Hat gyülekezet közös vasárnapja

► Hagyományt kívánt teremteni egy évvel ezelőtt Farkas Ervin, hat kicsi dunántúli evangélikus gyülekezet lelkesze a Győr-Mosoni Egyházmegyében azzal, hogy közös gyülekezeti napot szervezett Mérgesen. Bezi, Enese, Mérges, Bodonhely, Rábászentmihály és Rábacsésényi egyházközségeinek célja a közös alkalommal az volt, hogy a testvérikön élő testvérek élő kapcsolatban lehessenek egymással, találkozhassanak, beszélgethessenek örömeikről és gondjaikról. A második alkalommal megrendezett találkozón az elmúlt hét vasárnapján a bodonhelyi gyülekezet volt a vendéglátó.

Farkas Ervin lelkes így vélekedett a gyülekezeti nap céljáról, fontosságáról: – A hat gyülekezet mindegyike kicsiny közösség. Itt, Bodonhelyen például mindössze harminc evangélikus lakik. Külön gyengék, de egy ilyen találkozón egymást tudják erősíteni. Ráadásul egymáshoz közeli falvak evangélikus gyülekezeteiről lévén szó sok családban rokoni szálak is összekötik ezeket az embereket. A találkozás lehetőséget ad arra, hogy együtt örüljenek ezek a gyülekezetek a más egyházközségekben elért eredményeknek. Hiszen például a bezi gyülekezet gyermek-néptáncsoportjának műsora biztosan öröm a többieknek is.

Az alkalom ünnepi istentisztelettel kezdődött a hetven férőhelyes bodonhelyi templomban, amelynek méretét a mellette felállított sátorral növelték meg, hogy a mintegy kétszáz hívő, ha a templomban nem is, de legalább kívül részt vehessen az istentiszteleten. Az ígehirdetés szolgálatát Kiss Miklós, a Győr-Mosoni Egyházmegye esperese végezte (képünkön). A litur-

giában Farkas Ervin vett részt, énekel a Rábacsésényi kamarakórus szolgált.

KARDOS ZSUZSANNA FELVÉTELE

A gyülekezetek ebédéről is gondoskodtak. Három bográcsban készült az étel. Pörkölt, halászlé és csülkös bagulyás közül választhattak az éhesek, asszonyok pedig finom süte-

Mészáros Tamás a közösségi élet egy szempontjából önzésre buzdított: önzésre van szükség a feladatok megvalósításával kapcsolatban, hogy ne az legyen a kérdés, hogy a másik mit tehetne, hanem hogy én mit tudok tenni a közösségért.

A felvezető gondolatokra többen is reagáltak a jelen lévő lelkesek és gyülekezeti tagok közül. Beszélgettek arról, hogy miben láthatják a gyülekezethez tartozás lényegét a névleges evangélikusok, és miben az aktív egyháztagok. Szóba került, hogy mitől tud megerősödni a közösséghez tartozás, de a gyülekezeti élet gyakorlati problémáiról és örömeiről is párbeszéd alakult ki.

Falusi, köztük egészen kicsi gyülekezetek tagjai tapasztalhatták meg ezen a vasárnapon, hogy egy nagyobb közösséghez tartoznak. Sok régi ismeretség is meglevénedett a beszélgetésekben, de a testvéri közösségen keresztül mindenkifölött az egyház Urának megtartó szeretete vált megtapasztalhatóvá.

■ TÓTH KÁROLY ISTVÁN

Emléktábla D. dr. Pröhle Károlynak

► Régóta húzódozó adósságot törlesztett a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma, hiszen már több éve tervezték, hogy emléktáblát helyeznek el D. dr. Pröhle Károly (1911–2005) egykori lakóházának falán. Az eseményre mégis csak június 19-én kerülhetett sor.

Ötvenhárom éven át élt a Villányi út 38. alatti lakóházban a neves teológusprofesszor, akinek a főbb írásait magában foglaló mű még mindig nem látott napvilágot. A felavatott emléktáblát ifj. Szlávics László szobrász tervezte, a kőfaragómunkát Strausz György kivitelezte.

A majd negyvenfokos hőségben Pröhle Gergely országos felügyelő köszöntötte az egybegyűlteket, és emlékezett nemcsak egyházunk egyik hűséges tagjára, de Pröhle professzor személyében családjának egyik tagjára is. Utána dr. Szabó Lajos, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora szolt,

meditációs összeállítással emlékezve az egykori professzorra. Gáncs Péter elnök-püspök abból a füzetből idézett, amelyet Károly bácsi felesége állított össze az alkalomra, és amely a professzor 1968–69-ben, valamint 1977–78-ban elhangzott beszédeit tartalmazza.

Az alkalommal az emléktábla megál-dása és koszorúzás zárta. A beszédek között az Evangélikus Hittudományi Egyetem liturgikus kórusa szolgált énekel, dr. Finta Gergely vezetésével.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA
Evangelikus.hu

A SZERZŐ FELVÉTELE

► Az emléktábla avatása kapcsán D. dr. Pröhle Károlynak az 1968/69-es tanévről szóló dékáni jelentéséből emelünk ki két képet és egy gondolatot. Úgy véljük, az egyház megtérésére felszólító gondolata negyvennégy év múltán is időszerű...

A tanévzáró jelentés az akkori Nyugat-Németországban megjelent, *A keresztyénység nyomorúsága* című, százezer példányban elkapkodott könyv nyugati recenzójából idéz, amely az ottani egyházat így bírálja:

„Lehet-e még komolyan venni a keresztyéniséget? A társadalmi hátrétd-harcoktól eltekintve törődik-e még valaki is a keresztyéniséggel? Van-e hatása életünkre? Érdekl-e a közönséget a fundamentalisták és a mitológia-tilánitók világa? Aligha. Nemcsak a nem keresztyének, de az adóalany keresztyének számára is a keresztyén dogma és etika káosza olyan jelentéktelennek vagy csak olyan jelentősnek tűnik, mint az évenkénti újsághír a Télapóról. Ha van, jó, ha nincs, akkor is jó.

De bosszantó az őszinteség hiánya és a beképzelttség. Az igény, amellyel a hivatalos keresztyénység szellemi, erkölcsi és politikai téren fellép, tényleg alaptalan. Mindenki tudja, hogy azok, akik a keresztyéniséget igazán vallják, csak csekély kisebbséget képviselnek. De se vége, se hossza nincs a nagyképű beszédnek a keresztyén társadalomról.”

A dékáni jelentés e kritikát így foglalja össze: „A könyv teljes teológiai, történelmi és szociológiai fegyverzettel támadja a belsőleg kiüresedett és mégis nagy igényekkel fellépő keresztyéniséget. Lehet, hogy elemzése néhol hiányos, ítélete egyoldalú. Lehet, hogy hangja túlzottan éles, de tartalmilag a bírálata nem egyedülálló.”

A jelentés egy másik eset ismertetésével folytatódik: „Az elmúlt esztendő kétségtelenül kimagasló egyházi eseménye volt az Egyházak Világtanácsának uppsalai nagygyűlése. De nem tudok szabadulni annak a rövidfilmnek az emléktől, amelyet világi riporterek készítettek róla. A résztvevők színes felvonulását mutatják. Díszes egyházi ruhák, ezüst pástortbotok, súlyos aranyláncokon nagy aranykeresztek. Azután éles vágással szürkére vált a film: primitív eszközökkel túrják a földet az emberek valahol a harmadik világban. (...)

Emlékezetem szerint egyetlen kritikus szó sem esik az egyházzal a kísérsőzövegben, de a gyorsan pergő film mégis kemény vádirat az egyház ellen. Sokszor az az érzésem, hogy most már nem is arról van szó, hogy az egyházat a vádoltak padjára ültetik, hanem – hogy a képet tovább fejtsem – a közönség kifelé szállingózik a tárgyalóteremből, mert nem is érdekli az embereket a keresztyéniség elhúzódozó pere a világgal.”

Az egyház aktuális helyzetének elemzéséből mindössze egyetlen gondolatot emelünk ki: „Én azonban a keresztyéniség kritikájából sokkal többet hallok ki az elsőpró ítéletnél – írja D. dr. Pröhle Károly. – Annak a hangját hallok az emberi szóból, aki így kezdett prédikálni: »Térjete meg, és higgyetek az evangéliumnak!« Rögtön hozzáteszem, a reformáció hangját is hallok belőle, mert az is így indult: »A mi Urunk és mesterünk, Jézus Krisztus amikor ezt mondja: Térjete meg, azt akarja, hogy a keresztyének egész élete megtérés legyen.« Így kezdődik a 95 tétel, amely ezzel világgá röpitette és minden időkre érvényes elvként deklarálta, hogy az egyháznak nem reformokra, nem javítgatásra, hanem reformációra van szüksége, és ez a reformáció nem más, mint az egyház megtérése.”

■ KISS MIKLÓS

Felvétel felekezeti fiúkollegiumba

A Budapesti Tirannosz Ház felekezeti fiúkollegium felvételét hirdeti. Szeretettel várjuk olyan fiúk jelentkezését, akik szeptembertől valamelyik budapesti főiskola/egyetemen folytatják tanulmányukat. Jelentkezési határidő: 2013. július 31. Jelentkezési lap letölthető a www.tirannoszhas.hu honlapról. További információk: *Pajfó Tamás*: 20/770-5995.

Mészáros Tamás-portré

Isten Lelkének vezetésével címmel a Duna World csatornán június 28-án, pénteken 12.50-kor, valamint az M1-en július 14-én, vasárnap 11.06-kor portréfilmet láthatnak *Mészáros Tamásról*, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelőjéről, Csákvár alpolgármesteréről. Szerkesztő: *Nagy László*.

Evangelikus magazin a Magyar Televízióban

Az M1-en június 30-án, vasárnap 10.30-kor láthatjuk az *Evangelikus magazint*, melyet a Duna World csatornán július 3-án, szerdán 13 órákor megismételnek.

Álláshirdetés

A Kisdeák Evangelikus Óvoda (1052 Budapest, Deák tér 4.) felvétel hirdet óvodapedagógusi állásra, teljes munkaidőre, 2013. augusztus 1-jei kezdéssel. A jelentkezés feltétele felsőfokú óvodapedagógusi végzettség. Az elbíráláskor előnyt jelent: hitbeli elkötelezettség, szakmai tapasztalat, nyelvismeret, számítógépes ismeret. Bérézés a közalkalmazotti bértábla szerint. A fényképes önéletrajzokat július 15-ig a kisdeakovoda@gmail.com e-mail címre kérjük.

Budai Ilona a rákospalotai evangélikus nagytemplomban

Szeretettel várjuk a rákospalotai evangélikus nagytemplomunkban (Régi Fóti út 73.) június 30-án 15 órától. *Budai Ilona* rádiós műsorvezető népdalénekes lesz a vendégünk.

A magyarság népdaléneke a szüleitől kapott ajándékával, gyönyörű hangjával, elhivatottságával őrzi és szövegezi meg azt a dalkincset, amelyet őseink hagytak ránk, s amelynek gazdagsága összetarthatja a határon túliakat és innenieket egyaránt.

Budai Ilona előadásai magával ragadóak, hiszen természetes, tiszta csengésű, üde hangja életre kelti a népdalt, s úgy beszél a hallgatóságához, mintha mindenki a családtagja volna. Számára is rendkívül fontos, hogy övük nyelvünket és kultúránkat, amely megtarthat és segíthet bennünket – az elmúlt évszázad esztendő után újabb ezer éven át.

Népdalénekesünk féltő gonddal figyel és támogatja az apró falvakban működő énekes és hangszeres csoportokat. Budai Ilona életének mottója, egyben üzenete kicsiknek és nagyoknak: „Szeretném, ha mindenki tudná és érezné: múlt nélkül nincs jövő. Amit hoztunk, azt őrízni kell. Csodálatos nép fiúi vagyunk, és én büszke vagyok minden emberre, aki ma Magyarországon magyar népdalt énekel. Meghajtom előttem a fejem.”

► **László Veronika gazdaságelemző szakon végzett a Budapesti Corvinus Egyetemen, majd mesterszakon biztosítási és pénzügyi matematikát tanult. A sportban is jeleskedett, evezésben többszörös országos bajnok. 2012 augusztusától a Niagara University MBA négyzemeszteres képzésén vesz részt. Az interjút a Niagara folyó partján készítettük.**

– *A kaland- vagy a tudásvágy re-pítette Amerikába?*

– Budapesten mindkét diplomámért keményen megdolgoztam, viszont az alma matertől főleg elméleti tudást kaptam. Amerikában a képzésem vezetési ismeretekkel kívántam bővíteni, így az MBA – vagyis *Master of Business Administration* – képzés egybevágott a céljaimmal. Valójában nemcsak a szakmai megfontolás, a tudásvágy motivált, egy másik ország kultúrájának, egyetemi életének megismerése s a mienktől különböző oktatási rendszere is vonzott. Az Amerikai Egyesült Államok a világ egyik vezető országa, így jó közgazdász módjára választásomat befektetésnek is tekintem. A nyelvismeret is segített döntésemben, mivel anyanyelvemen kívül angolul tudok a legjobban.

A Niagarai Egyetemet egy Clevelandben élő ismerősöm ajánlotta. Utam anyagi hátterét részben a Calasanctius Alapítvány biztosította; korábban számos diákjuk sikeresen végzett a tanintézményben. Az ösztöndíjat nem adták ingyen, megküzdöttem a helyemért, mintegy fél évig tartó, többfordulós felvételi után nyíltak meg előttem a kapuk.

– *Családja könnyen megbarátkozott a két éves távolléttel? Feltették vagy bátorították?*

– Vegyes érzelmekkel fogadták, az egyik szemük sírt, a másik meg nevetett. A jövőmre tekintve mindenképpen örültek a lehetőségnek, másrészt féltettek. Nem voltam elkényeztetve, de a családom összetartó ereje igen nagy. Ezért úgy érezték, a távolság miatt nem tudják azt a biztonságot és segítséget megadni a leányuknak, mint korábban. Az internet világában nincs ugyan távolság, de egy másik földrészen élni azért így is nehéz. Viszont nem álltam egyedül a Niagara folyó partján: szerencsém volt, mert párommal szintén a Calasanctius tréningprogramnak köszönhetően lehetek együtt. Ő Buffalóban, egy másik egyetemen „koptatja a padokat”.

– *Hogyan fogadta az Újvilág a magyar vándort?*

– Akklimatizálódással kezdtek. Családi kapcsolatok révén először

Tudászuhatag, hittel

Magyarként Calasanctius-ösztöndíjjal a Niagara Egyetemen

Clevelandbe, az egyesült államokbeli magyarság egykori „fővárosába” érkezünk. A metropolisban párom keresztstúlei vártak, s első napjaink szinte otthoni hangulatban teltek. Buffalóban viszont már egy idegebb környezetbe cseppentünk, amelyhez bizonyos kompromisszumokkal alkalmazkodnunk kellett.

Az egyetemen nem mi voltunk az elsők, akik távolról érkeztek, így példás segítőkészséggel találkoztunk. Ott-honról a tanintézménnyel először e-mailben vettük fel a kapcsolatot, levelezőpartnereim már akkor is nagyon empátikusak voltak, s a helyszínen is egyengették utunkat. A kezdeti ügyintézés közben mindenhol mosolygó arcokkal találkoztunk, szinte kitalálták a gondolatainkat. Szállításunk is megoldódott, Buffalóban egy plébániához tartozó kollégiumban kaptunk szobát. Szállótársaim közül hatan úgynevezett „CTP-s” diákok – ez a *Calasanctius Training Programot* jelenti –, így az érdeklődési körünk is hasonló.

– *A Budapesti Corvinus Egyetem nemzetközi híréntézmény, viszont Niagara Falls első pillantásra nem tűnik világvárosnak. Mennyi volt a helyválasztásban a kompromisszum?*

– A Niagara Universitynek talán nincs olyan ismertsége, mint például a Harvard Business Schoolnak vagy a patinás Columbia Egyetemnek. Minden bizonnyal ennek meg is van az alapja: a színvonaluk is különbözhet. Viszont Amerikában vagyunk, s a versenynek és a támogatási rendszernek köszönhetően a kevésbé neves egyetemeken is komoly oktatás folyik. A Niagara University MBA képzésének nagyon jó híre van az országban, de Európában is. Az alapítvány is ezért támogatja a közös munkát.

– *A Niagara Egyetem mint katolikus felsőoktatási intézmény a francia Paulai Szent Vince szellemiségén alapul. Az elvárás tükröződik a hallgatók felvételénél is?*

– A közelmúltban pont e kérdéssel beszélgettem egyik tanárommal. Fájó szívvel említette, hogy egyre több diák tekinti csupán karrierje egyik állomásának az egyetemet, s értékrendje messze áll az alapítók szándékától, a tanárok elvárásától. Ezzel ellentétben úgy látom, hogy legtöbb diáktársam méltó a hely szelleméhez, s ebben a képzés stílusa, iránya is segítségükre van. A tréningprogramnál is fontos kritérium volt a hit és az életvitel.

– *Mint említette, úgy került ki az Államokba, hogy jól beszélt angolul. Az otthon szerzett tudás anyanyelvi környezetben is megálta a helyét?*

– Nagyon sok, különböző tudáshat-terű, anyanyelvű, előképzettségű külföldi diák tanul az egyetemen, ezért a professzorok is mérhetetlen türelemmel, érthetően, tisztán artikulálva

közvetítik az anyagot. A diáktársaimat megérteni már keményebb dió volt... Annak ellenére, hogy felsőfokú nyelvizsgálóval a zsebemben érkeztem, s nagyon sok filmen edzettem amerikai angolomat, az első két héten még gyakran hegyezni kellett a fületem. De fokozatosan javult a beszédértésem, s mára a hallottak kilencvenkilenc százalékát megértem.

– *Hadd pillantsunk be egyetemi életébe! Kérem, mesélje el egy átlagos napját!*

– Az MBA program sajátossága, hogy munka mellett is el lehet végezni. Ennek megfelelően óráink este héttől tíz óráig tartanak, vagy szombatra esnek. Hétköznap így szinte az egész napom szabad, jó beosztással

sok mindenre marad idő. Természetesen a tanulás elsőbbséget élvez. Szombaton kilenckor kezdődnek a foglalkozások, s egyórás ebédszünettel délután ötig tartanak. A déli pihenőt gyakran a könyvtárban töltöm. A tanulás ugyan a legfontosabb, de nagy a kísértés, mert a híres vízesés negyedóránira van az egyetemtől, s a vidék is csodálatos. Mindenesetre kihasználjuk a környék adta lehetőségeket, sőt már a kanadai oldalra is kirándultunk. Természetesen sok az ide látogató, de a turistaszegzonon kívül még a természetre is lehet koncentrálni. Korábban versenyszerűen eveztem, remélem, itt is bekapcsolódhatok a helyi sportéletbe.

– *Életének felejthetetlen időszakát tölti itt. Mi került be erről a naplójába sikerként, és mi kudarcként?*

– Eddig főleg sikerekben volt részem. Mint említettem, javult az angol tudásom, nyelvi problémám már nincs, könnyebben megy a feladatok írása is. Emlékszem, az első házi feladat nyögvenyelősen ment, mára viszont az otthoni munka rutinná vált. A tanítás módszere is a sikerélményekre épül, s ebben a tanárok is teljes tudásukkal segítenek. A fokozatosságra törekszenek: a könnyebb feladatokat egyre nehezebbek követik, így mindenkit lépésről lépésre terhelnek.

– *Nemzetközi társaságban dolgoz-*

nak nap mint nap. Mely országbeliekkel alakult ki szorosabb kapcsolata?

– Elég sok német diák tanul az egyetemen. Talán a földrajzi közelség, a közös kultúra miatt szövődött velük a legszorosabb kapcsolat. Nagyon sok tárgyából csoportfoglalkozások, csoportos feladatok vannak, így az amerikai és kanadai hallgatókkal is lépésről lépésre alakult ki a baráti légkör. Niagara Falls határváros, így a kanadaiak is szinte helyi lakosnak számítanak. Más kultúrából, például a Szaúd-Arábiából érkezettekkel is jóban vagyunk, a közös munka összehoz bennünket velük is.

– *Jól hangzik ösztöndíjasnak lenni, viszont az amerikai árák eltérnek az otthon megszokottól. A havi apánás elég a megélhetéshez?*

– Az ösztöndíjam csupán a képzés díját fedezi, a megélhetési költségeket nekem kell előteremtenem. Már ott-hon is gondoltam a jövőmre, így némi megtakarítással a zsebemben érkeztem, s a szüleim is támogattak. Hosszabb távon viszont a legtöbbször munkát vállalkozunk. A diákvízumunk miatt mi csak az egyetemen dolgozhatunk, így a kampusz konyháján találtam munkát. Az órabérem 8 dollár 25 cent, s heti tizenöt-húsz órás elfoglaltság már elég a megélhetéshez.

Természetesen nem élünk nagy lábon. Mint említettem, parókán lakunk, ahol itteni mértékkel mérve is igen kedvező, százötven dollár a havi bérleti díj. Máshol kétszázötven-háromszáz dollárral kellene számolnunk, ami viszont felborítaná a költségvetésünket.

– *A mesterkursus elvégzése után mennyire kapás a diplomájuk Amerikában, illetve hazánkban?*

– Az MBA képzettség perspektivikus lehetőségeket kínál. Természetesen a friss diplomásoknak nem repül Amerikában sem a szájukba a sült galamb, az egyetemről kilépve nyilván nem azonnal kerülünk magas pozícióba, de amint a végzetektől tudom, viszonylag gyorsan kapnak vezetői állást. Az egyetem színvonalát bizonyítja, hogy az itt végzetek a gazdasági élet minden területén megállják a helyüket.

Ott-hon az átlagos végzősöknél jobb a helyzetem, mivel a korábbi munkahelyem, a Deloitte a tanulmányok befejezése után számít rám, s magam is szívesen térek vissza a céghez. Nekem szerencsém volt, másoknak nehezebb dolgom van: legtöbbjük interjúkra jár, kilincsel, kapcsolatokat keres.

Meggyőződésem, hogy az itt eltöltött idő s a befektetett munka idővel meghozza gyümölcsét: angolul anyanyelvi szinten beszélünk, s tarso-lyunkban a magyartól eltérő munkakultúrával érkezünk haza. Rövid időn belül a legtöbb „amerikás magyart” megtalálja állását és számítását.

■ CSERMÁK ZOLTÁN

Allegóriák, szimbólumok, türelemjátékok

Múzeuméjszaka a Deák téren

► „... egy evangélikus lelkész nem vág fanyalgó képet, nem nagy orrú, és nem mutogat” – tudhatja meg a látogató az Evangélikus Országos Múzeum (EOM) *A tolerancia évszázada* című időszaki kiállításán egy korabeli karikatúrát nézegetve, melynek bírói alakjai kísértetiesen emlékeztetnek a Luther-kabátos igehirdetőkre... Egyházunkban – előkészületként a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójára – 2013 a reformáció és tolerancia tematikus éve, ehhez kívánt kapcsolódni a Deák téri intézmény a II. József türelmi rendelete köré építkező tárlattal, mely április 30. és október 31. között tekinthető meg. A múzeumi kínálat mellett az üdítően hűs pince is sokféle programmal – például a Luther-rajzfilm figura- és látványterveit bemutató, június 22-i egynapos tárlattal – várta fél hattól egészen éjfélig az érdeklődőket a múzeumok idei éjszakáján. Az EOM hatodszor kapcsolódott be a nagyszabású országos programsorozatba.

Kicsiknek és nagyoknak egyaránt érdekes lehetett a tolerancia három termet megtöltő „muzeológus” megközelítése. Az Evangélikus Országos Múzeum időszaki kiállítása egyrészt történelmi, dokumentáló módon, másrészt kreatív, játékos formában próbálja meg közelebb hozni a látogatóhoz a tolerancia fogalmát. Mindjárt az elején „türelemjátékokba” kezdhettek a vállalkozó szelleműek, mindenféle bűvös kockákkal lehet babrálni, remélve, hogy a türelem majd múzeumos képeslapot terem...

***

A tárlatot összefoglaló-összefogó és bevezető írás mindjárt a *tolerancia* etimológiájával kezd: a szó eredetileg „elszenvedést, eltűrést, elviselést” jelent. A toleranciát gyakorló fél ebből következően nagylelkű, áldozatot hoz. Ez történelmi szempontból igen érdekes kérdés. „A tolerancia évszázadának” nevezett 19. század „reformeseményei” és azok ha-

az evangélikusoknak, nemhiába születhetett olyan lelkendező írás, mint a második terem egyik tárlójában látható, ma már komikusan patetikusnak tetsző: *A háladatos protestans az ötlet szenvedhető tsászárjához* című, 1782-ből való levél. Mégis fontos, hogy lássuk, ez az egyszerű ember őszinte hálájának dokumentuma!

Képi megfogalmazás is tanúskodik a „türelmes” történelmi események meghatározó voltáról, így *A tolerancia allegóriája* címet viselő, a kiállítás esszenciájának is tekinthető impozáns festmény, melynek igen kalandos története van. A mű valószínűleg egy nyugat-magyarországi evangélikus faluból származik, onnan került Győrbe, ahol művészettörténészeink rátaláltak. Két hónap alatt készült el a restaurálása, de persze még maradtak megfejtetlen titkok vele kapcsolatban.

A festmény felső részén – kvázi „az égen” – II. József arcképe látható címerállatával, a sással, lentebb pe-

Gyülekezők

könyvek, sőt ostyasütő alkalmazás is megtekinthető. A sok autentikus „ereklye” között azonban ezen a speciális éjszakán meg-megbújt egy-egy „eltévedt tárgy” is, mely a tárlat játékos részét képezi, és a látogató szemfülességének mérője. A nyalóka református jutalmazási tárgyként való bemutatása talán nem a legblikkfangosabb ötlet, de II. József gólkirályként való feltüntetése egy 1929-es ötvenfilléres sporthírlap címlapján annál inkább. (*Takács II. József* futballistáról van szó, nem a kalapos királyról.) A kakukktójás keresése olyanformán kapcsolódik a témához, hogy a kakukk más madarakkal költeti ki saját fiókáit, ilyen módon a kiszemelt mostohaszülők a tolerancia mintapéldáinak, szimbólumainak tekinthetők.

***

Hasonló sokszínűséggel találkozhatunk a tradicionálist és modernet egyaránt felvonultató pinceprogram között. Elsőként a *Classic Chamber Brass* rézfúvóskvintett lépett föl. A jókedvű rezesek a templom előtt kezdték meg koncertjüket, mely aztán a pincében a reneszánsztól a mai slágerekig kalauzolta a közönséget.

Ezután következett a tavaly is nagy népszerűségnek örvendő „receptklub”. *S. Sárdi Margit* irodalomtörténész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem bölcsészkarának docense a „Kinder-Kirche-Küche” vonalról ezúttal is az utóbbit, a konyhát résziesítette előnyben. Érdekes kultúrtörténeti bevezetővel kezdte előadását. A hallgatóság többek között megtudhatta, hogy mitől nevezhetjük forradalmának a 18. századot. Például mert a burgonya és a kukorica elterjedésével párhuzamosan megszűntek a nagy éhínségek, és az átlagéletkor is növekedett ebben az időben, huszonöt évről harmincötöre.

Bethlen Kata orvosi iratai mellett olyan régi recepteskönyvekbe pillanthatott bele a közönség, mint *Wesselényi Kata* vagy *Balassa Ágnes* gyűjteményei. Mindkettőjüknél szerepel például a rántás és a madártej, de a fortélyos Ágnes asszony – az osztrák dámákat utánozva – már olyan „flancos” alapanyagokat is felhasználott, mint a narancs, a csokoládé, az articsóka vagy a karalábé.

Az elméleti alapok után a közvetlen kulináris élvezeteknek hódolhatott a receptfaló közönség *Zászkalicz-*

ky Zsuzsanna művészettörténészenek, az Evangélikus Országos Múzeum tudományos munkatársának jóvoltából, aki az estére maga süttött-főzött. A porhanyós perecek mellett tradicionálisan elkészített menta- és zsályateájával, illetve rózsavizével frissíthették fel magukat a múzeumjárók a további éjszakai tárlatrándoklatokhoz.

***

A hosszabb szünet előtt még a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem vonósnégyese – *Surján Péter, Revoczky Ottília, Krähling Dániel, Lukácsházi György* – húzta el a közönség nő-

táját. Olyan bécsi klasszikusok hangzottak föl, mint *Haydn* g-moll kvartetje vagy *Mozart* *Kis éji zenéje*.

A borvirágos vigasság előtt a *Cantus Ludus* énekegyüttes hangolta a közönséget vidám, néhol „állati” elemeket sem mellőző hangjátékával. Az est zárásaként *Maurer Oszkár* szabadkai borász mutatta be a középkor és reneszánsz uralkodóinak italát, az itthon kevésbé ismert szerémségi borokat. *Róka Szabolcs*, a tavaly is pengető énekmondó búfelejtető dalokat játszott a látogatók egyre toleránsabbnak mutakozó kis komániájának.

■ – KANYIKA –

Totózók

zai hatásai rendkívül lényegesek voltak a magyarországi evangélikus vallás és identitás történetében is.

II. József türelmi politikája jóvoltából – az 1781-es türelmi rendeletet követően – majd ötszáz új gyülekezet alakult itthon. Csak evangélikusból is több mint kétszáz, de a valódi valláségyenlőség beköszöntéig még további tíz évet kellett várni. 1790–91-ben született meg *II. Lipót* jóváhagyásával a XXVI. törvénycikkely, mely többek között a vegyes házasságok intézményét is szabályozta. A 19. század első felében – e korakból származik a tárlat tárgyainak nagy része – itthon még sokan hittek az evangélikusok és reformátusok közötti protestáns unió létrejöttében, de aztán mindkét egyház külön utakon fejlődött (természetesen így is egy zászló alatt).

A vallási türelem „a reménység és megmaradás fényét” jelentette ekkor

dig egy rabbi és a négy nagy történelmi felekezet képviselői állnak. Balról a második alak sziluettje csak hosszas munkálatok után vált kivehetővé, feltehetőleg pópát, azaz görögkeleti papot ábrázol. Középputt a következő – szintén a restaurálás jóvoltából feltűnő – felirat díszel: „Szárnyával befőd... / Egyik a más...” Talán így fordíthatnánk: „Egyek vagyunk a császár védőszárnyai alatt.”

Jellemző, hogy a kiállításon nem csupán az evangélikus oldal, olvasat jelenik meg a toleranciáról, hanem mintegy annak egyetemes értéke. Így képviselteti magát *Luther* hitvallási iratokból megrajzolt kontosú alakja mellett *Kálvin* is nyakas hitvalló köpönyegében egy korabeli hitbuzgalmi metszeten.

A felekezetek jellemző tárgyai között különböző, a liturgiában használatos eszközök, például úrvacsorai kelyhek, kannák, kéziratok korál-

Építők (az üldözések idejének templomépítési technikája: vesszőből font, sárral tapasztott paticsfal)

Éneklők (Cantus Ludus)

WEÖRES SÁNDOR 100

WEÖRES SÁNDOR

► Folytatás az 1. oldalról

Istenről elmondhatjuk, hogy igazságos, jó, kegyelmes. Szép, ezt keveset említjük. Szép az Isten – teológia és esztétika találkozása. Mindez itt, az Úr házában, a csöngői templomban, ahol Weöres Sándort keresztelték, konfirmálták, amely templom padjában (mint a hagyomány szerint egykor *Petőfi*) ült. *Hutter Zsigmond* tisztelendő úrhoz nagyon kötődött (tőle kapott könyveket, nyolc-tíz évesen *Shakespeare* összes drámáját elolvasta már).

Itt van versei forrásvidéke. „Ha városon élek, ritkán sikerül verset írnom: a városi mozgalmasság megbontja benső életem erősségét; predesztinált falusi költő vagyok” – írta *A vers születésében*.

Fabiny Tamás szót a költő istenkereséséről, amely végigkísérte életét. És arról is, hogy mennyire foglalkoztatta Jézus alakja. „Persze nem sajátíthatjuk ki Weöres Sándort – mondta a püspök –, hiszen neki nem a szó szűk vagy klasszikus értelemben vett Krisztus-hite volt. *A teljesség felé* befejezésében írja: »Több mint világnézet, és kevesebb mint vallás.« Nincs benne szó Krisztusról, a testet öltött Istenről, aki szakadatlanul meghal és poklot jár az emberért.”

A meleg szavú emlékezéshez jól illeszkedtek *Gryllus Dániel* előadóművész megzenésített Weöres-versei. Az *Üdvösség, az Ének a határtalanról*, az *Örömom sokszorozójék* szép végki-csengést adott a „dialógusprédikációnak”. A liturgiában részt vett *Rostáné Piri Magdolna* esperes és a csöngői gyülekezetet gondozó *Nagyné Garas Krisztina* lelkész is. Meg kell említeni *Hajdúch-Szmola Patrik* orgonajátékát, *Giczi Józsefné* óvónő versmondását, a tatei *Szent Márton kórus* közreműködését, *Varga Istvánné* vezényletével. Repertoárjuk templomban elhangzó darabjai közé iktatták az *Evangélikus énekeskönyv* 431. énekét is, hogy Weöres Sándor szövege ez alkalomból gyülekezeti énekként is felidézhető.

Weöres Sándor *Pável Ágoston* gimnáziumi tanárnál volt kosztos diák – neki nagyon sokat köszönhetett, első kötetének megjelenését is. Leánya, *Pável Judit* kedvesen idézte föl a csöngői-szombathelyi hétköznapokat.

***

A déli harangszót aznap Csöngérőlt közvetítette a Magyar Rádió, ennek elhangzása után a Weöres Sándor–Károlyi Amy Emlékháznál folytatódott az ünnepség. A vendégeket *Baranyai Ernő* polgármester köszöntötte, majd *Hende Csaba* honvédelmi miniszter, Szombathely országgyűlési képviselője mondott ünnepi beszédet. Az ostffyasszonyfai *Petőfi Sándor* Általános Iskola tanulói nagy kedvvel elevenítették föl Weöres játékos verseit. *Steinert*

T. PINTÉR KÁROLY FELVÉTELE

Ágota szerkesztő a régi, közös találkozásokat idézte. A fölnevelő falu, Csöngé fontosságát. „Itt tanult meg magyarul – mondta az életmű egyik legjobb ismerője –, itt hallotta először édesanyjától gyönyörű anyanyelvünket. A természet hangjait: eső kopogását, fű suhogását, lombok suttogását. Történelmünk nehéz időszakára esett az ő száz esztendeje. Sok minden elveszett, de költészete megmaradt, él, és egyre ragyogóbb fényvel világít.”

Dr. Füzfa Balázs irodalomtörténész, a Nyugat-magyarországi Egyetem docense szerint Weöres kapcsolatot tartott a földdel, az éggel, a hittel, a költészettel. Minden vers és hit vigasztalás az embernek. A költőtől megtanulhatjuk, hogy egy falu miképpen lehet több, tágulhat ki a nagyvilágba. A megértésre biztat, a növekedésre, hogyan lehetünk – szívóssággal, áldozathozattal – naponta többek és értékesebbek. (Kedves gesztus volt a helyi képviselő-testület részéről, hogy Füzfa Balázst – több évtizedes szervezőmunkájáért – Csöngé tiszteletbeli polgárává választották.)

Hazatérés címmel *Lőcsei Péter* beszélt készülő könyvéről, majd a Weöres Sándor alkotótábor fiataljai a hatalmas életmű újonnan felfedezett szeletét villantották föl. Hallhattuk a költő ifjúkori remekelését is: „Mikor pelenkám volt még és dadám / s a Hold kezemnél ült az almafán, / az »ee-ee« és »papa-mama« után / az első, amit kimondott a szám: / »fű, fa, füst«.”

A többórás ünnep a 2006-ban elavatott, teljes gyűjteményű múzeumnál, *Segesdi György* mellszobránál koszorúzással ért véget.

***

Többször írtam már a Weöres-házban lévő – *Steinert Ágota* rendezte – kiállításról, amely ma is régi szépségében és gazdagságában áll. Az első szoba a családi kötődéseket mutatja be, sok tárgyval és fotóval. A második a költő szellemi kapcsolatait járja körbe, a harmadik Weöres egyszerű dolgozószobáját idézi, míg az utolsó terem a hitvesnek, *Károlyi Amy* költőnek állít emléket. A folyosói képek a költőnek szülőföldjéhez: Szombathelyhez, Csöngéhez való kötődését tanúsítják.

A rendezvényt követően a kultúrházban *Varga István Csöngői tükör* című fotókiállítását nézhették meg a vendégek. Aki még bírta a perzselő meleget, a szomjúságot. Kora délután a sorok írója meg is említette egy kedves házaspárnak: ma csak szellemi táplálékot kapunk. „Akkor nem ismeri a csöngői embert, mi vendégszeretők vagyunk!” – mondta mosolygva az asszony, és a szomszéd terem felé mutatott. Roskadó asztalok, minden kérést kedvesen teljesítő fehér inges fiatalok. A vendéglátó ifjak mosolygva nézték a Weöres Sándorról vitakozó felnőtteket: A kor nagy költője volt? A 20. század egyik legnagyobbja? A világ-irodalom legnagyobbjai – *Homérosz*, *Dante*, *Shakespeare* – mellett a helye? Újabb száz év talán elég lesz a kérdések megválaszolására, a krónikás – negyvenévi olvasás után – a legutolsó állításra szavaz.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Dialógusprédikáció: Fabiny Tamás püspök és Gryllus Dániel előadóművész

Pável Judit emlékezik

Nagyné Garas Krisztinával csöngői csemeték idéznek Weöres-verseket

LATOR LÁSZLÓ

VAS ISTVÁN

Weöres Sándor születésnapjára

Nem bujdosó, nem is vándor:
Varázsló vagy, Weöres Sándor.
Milyen tűz ez? Merről? Honnan?
Minden szavad lángra lobban.
Hogy jutottál hatalomra?
Ingyen kaptad, nem haszonra.
Hol van ez a birodalom?
Napkeleten, napnyugaton.
Lehet az, hogy te is hetven
Lettél? Nem, ez hihetetlen.
Mágusember, most vigyázz:
El ne múljon a varázs!
Még sokáig, ó, Sanyi,
Légy szerencsés múzsafi!

Ragyogjon hetven csillaga

Mert benne a forgó homály megfényesül, formát talál, mert legsötétebb éjjele is bolygó lelkekkel tele, mert benne egy égbolt delel mozdulatlan jegyeivel, mert benne százfelé hasad s megáll a kerek pillanat, mert benne az anyag tömör teljességében tündököl, mert benne az anyagtalannal mennydörgő-villámló folyam, mert annyi formát megalkot, kedvére váltott alakot, mert benne a csend és a szó egyforma tűzzel lángoló, mert ha kimondja szavait, minden hozzákezesedik, mert szolgál a király egymaga – ragyogjon hetven csillaga!

Szolga csak egy van, az Isten... címmel a száz éve született *Weöres Sándorra* emlékezünk június 30-án 11.05-kor az M1-en, a Duna World csatornán pedig július 5-én, pénteken 12.45-kor. A műsorban közreműködik *Blaskó Péter* Kossuth-díjas színművész, és részletet láthatunk a csöngői istentiszteletből is. Szerkesztő: *Nagy László*.

RCSÖNGEI ÜNNEPE

T. PINTÉR KÁROLY FELVÉTELE

FENYVESI ROBERT FELVÉTELE

KOVÁCS ISTVÁN FELVÉTELE

WEÖRES SÁNDOR

Hála-áldozat

Szememnek Ady nyitott új mezőt,
Babits tanított ízére a dalnak,
és Kosztolányi, hogy meg ne hajoljak
ezt-azt kívánó kordivat elétt.

Kölyök-időm mennykárpitján lobogtak
mint csillagok, vezérlő tűzjelek.
Hol e gyönyör már? jaj, csak a gyerek
érzi minden pompáját a daloknak.

De mit tőlük tanultam: őrzöm egyre.
Három kanyargó lángnyelv sísteregne,
ha fejemet izzó vasrácsra vetnék.

Oltáromon vadmacska, páva, bárány:
három költő előtt borul le hálám.
Bár a homokban lábnyomuk lehetnék.

Vallomások Weöres Sándorról

**Dr. Simon Endréne
Pável Judit tanítónő**

– Apám magyar–latin szakos tanár volt. Minden délutánját a könyvtárban töltötte, amelyet a kisdíák Weöres Sándor is szorgalmasan látogatott. Apámnak feltűnt a rendkívüli gyermek, s hamarosan barátságot is kötöttek.

Az 1949-ben kiadott emlékkönyvben a költő így emlékezett vissza: „A költészet hozott össze bennünket. Engem, a tizenhat éves tacsót, meghívott, hogy lakjam nála, átadta legkedveltebb szobáját és íróasztalát. Ettől kezdve rengeteget beszélgettünk, az ő lényének érlelő melegében írtam első komolyan vehető verseimet...”

Sándor egyszerre két pajtást is kapott: eleven, okos bátyámat, akivel jól lehetett hancúrozni, kötekedni, és engem, akit a nyakába véve hordozgatott. Éjjel is csak olvasott volna az utcai gázlámpa fényénél, persze reggel nehezen tudott felkelni. Reggelizni, megfésülni, a cipőjét befűzni, kabátját begombolni már sosem volt elég ideje...

1981-ben – az ő beleegyezésével – közreadtam apámhoz írt leveleit. Így jellemeztem: külsőre gyenge, vézna, rossz étvágyú, mindig fáradt és rendetlen fiú volt. Nem tisztelte az iskolai szabályokat, de szinte alázatosan tisztelte azt, aki jó volt hozzá, akitől tanulhatott. Különös kisfiú volt: szeretni való, sebezhető.

Édesapám 1946-ban halt meg. Tíz évvel később Weöres Sándor szép, meleg hangú költeményben emlékezett meg róla. Egybegyűjtött írásai-ban jelentette meg.

Szombathelyre először 1963-ban merték meghívni, író-olvasó találkozóra. Természetesen eljött hozzánk előtte, anyámat nagy szeretettel köszöntötte, én is akkor találkoztam vele – már asszonyként – közel húsz év után. Szeretném szavaimmal azokban is tovább éltetni Weöres Sándor lelkét, akik személyesen nem ismerhették. Éltesük tovább verseinek olvasásával.

**Dr. Mesterháziné
Jánosa Magdolna tanár**

– Az itteni emberek büszkék lehetnek Weöres Sándorra, és büszkék is. Jó, hogy a templomban kezdtük az ünnepet. A püspök úr méltatása az istentiszteleten s utána Pável Judika néni kedves emlékezése nagyon fontos. Weöres Sándor olyan ember és olyan költő, akinek versei az örökkévalóságot tükrözik és a szüntelen istenkeresést. Ezek nagyon szép gondolatok, és az is, hogy nem akarják kisajátítani, mások fölé helyezni. Nem is szabad, nem is lehet, mert minden ember fenség és önálló.

Ma megerősödtem abban, hogy mindenkinek keresőnek kell lennie. Más-más módon és ösvényen érünk el Istenhez. És ebben segítséget ad Weöres, hogy merészek legyünk, és újak, még akkor is, ha erre rámeleg az egész életünk.

Az emlékháznál is fölemelő volt az ünnepség. A költő soha nem akart nagy lenni, mégis egy ország jött el, íróársak, művészek, és köszöntöttek. Jó volt hallgatni a rövid előadásokat, nagyon szeretem Fűzfa Balázs tanár urat. Mindig emberi módon, nagy tudással és irodalmi érzéssel beszél Weöres Sándorról.

Én is így vagyok: mi az, amiről említést akarok tenni, ami fontos itt, Csöngén. Ha mindent elmondanék, akkor hetekig itt tartanám a vendégeket. Népszerűsíteni nem ünnepekkel lehet egy költőt, hanem a mindennapokkal, versei olvasásával. Ahol tanítok, a gyerekeim a Magyar etűdök verseinek a segítségével tanulják meg a folyóírást olvasni. Tizenegy éve táborozunk itt, Csöngén, július elején két héten át, és az ország minden tájáról jönnek a fiatalok. Mindig úgy kezdjük, hogy eljövünk az emlékházba, lefekszünk az udvaron, a lábunkat összetesszük, és mondjuk együtt: „Füvön fekszem hátom, / szemem égbe mártom, / földre, vízre, hegyre / írogatok egyre.”

**Gryllus Dániel
előadóművész**

– A századik születésnap összegezte bennem Weöres Sándorhoz fűződő kapcsolatomat. Mikor készültünk az ünnepre, Fabiny püspök úr ötlete volt, hogy ne olyan istentisztelet legyen, amely a költőből „evangélikus szentet” farag. Legyen egy dialógus, az ő szavaira válaszoljanak a versek, egészítsék ki a gondolatot. Játszottam gyerekverset, A teljesség felé kötetből részletet, és volt olyan dal, az Üdvösség, amelyet az ő kérésére zenésítettem meg. És ott volt a végén a Bolero, amely tegnap délelőtt kezdett megszületni. Kicsit megrettentem a feladattól, de igyekeztem a kihívás súlyát elhessenteni magamtól. Előző nap, ahogy mentem Pécsre, a buszom elkezdtem egy dallamot, rögtön be is énekeltem a telefonomba, itt Csöngén csak egy vázlat volt a papíron...

Weöres Sándort hamar megismertem. 1971-ben volt először koncertünkön, ahol így jellemezte miniket: „A Kaláka együttes olyan, mint a lónyertés.” Én sem értettem elsőre, most már tudom: egy ló nem tud rosszul nyeríteni. Fiatalok voltunk, és valóban elementáris volt az indulásunk.

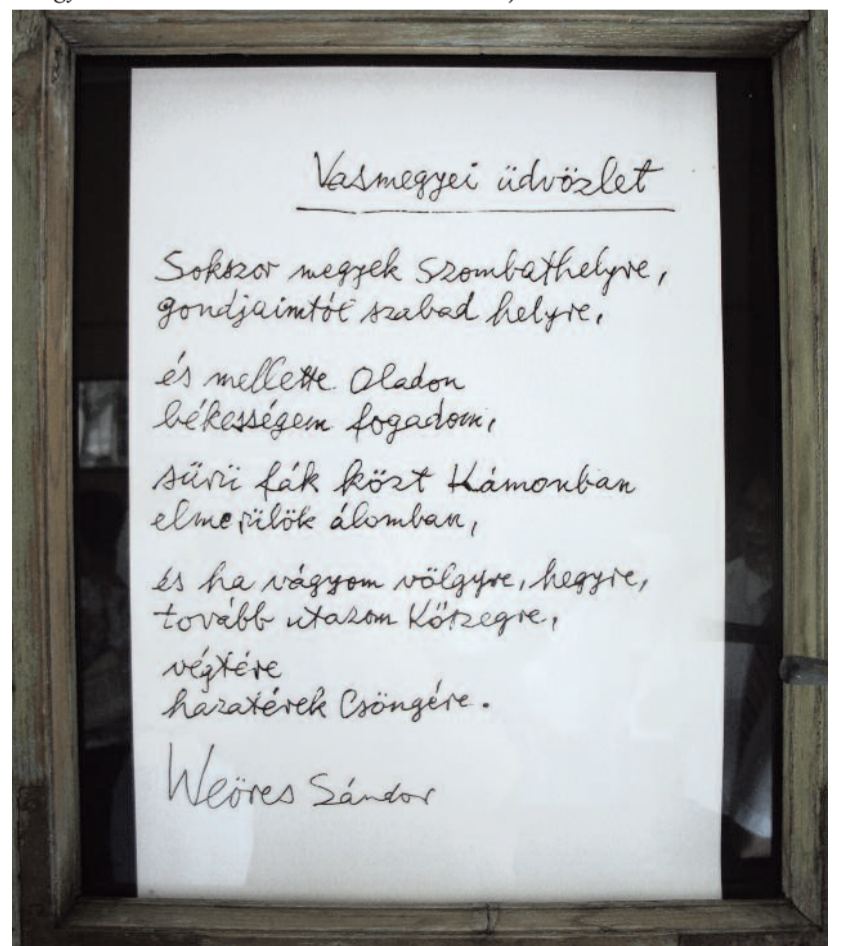
Később rendszeressé váltak a látogatások, föl vittük hozzá az új kompozíciókat. Ezek a találkozások inkább hangulatok, történetek. Fölmentem a költőhöz mint muzsikussal, ő mondott rövid bírálatot és útravalót. Látszatra apró kijelentéseknek tűntek, mégis tele voltak bölcsességekkel. Ezek mindig további keresésre sarkalltak, újabb munkára. Nem volt olyan lemezünk, hogy ne lett volna rajta az ő dala. Koncert pedig, akár gyerekeknek, akár felnőtteknek szólt, vagy külföldön szerepeltünk, Weöres Sándor-vers nélkül elképzelhetetlen volt. Tehát mindig itt van velünk, biztat szüntelenül.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

FOTÓ: VARGA ISTVÁN

Weöres Sándor születése századik évfordulójának csöngői megünneplése a helyi kultúrházban zárult, ahol Varga István Csöngői tükör című fotókiállítását tekinthették meg az emlékezők. A fotókollekciónak darabjaihoz eredetileg a költő egy-egy verse „társult”, ám a szerzői jog felett rendelkezők utóbb – ingyenesen – csak az alábbi vers közléséhez járultak hozzá. – A szerk.

MIÉRT ÉPPEN ÉSZTORSZÁG?

▶ A külföldi evangélikus egyházakkal való kapcsolattartás egyik fontos eleme a gyülekezetek között épülő testvér-gyülekezeti kapcsolat. Számos hazai evangélikus közösségnek van testvérgyülekezete Finnországban, Németországban, Erdélyben vagy máshol. Az egymással való személyes találkozások gyümölcsei anyagi és lelki értelemben egyaránt színesítik gyülekezeteinket. Ha elővesszük Európa térképét, és végignézzük, hogy mely országok evangélikusaival kerestünk eddig gyülekezeti szinten kapcsolatot, rögtön kiderül, hogy ebben a tekintetben sok a fehér folt, ismeretlen és izgalmas terület. Ezek egyike Észtorország, az Észtor Evangélikus Egyház.

Észtországról évtizedekig keveset hallottunk, hiszen 1940-től a Szovjetunió tagköztársasága volt. Korábbi történelme során is igen rövid ideig élhetett független államként. A politikai változások következtében 1991 óta újra független és szabad ország. A nemzetközi sajtóban is példaként említett gazdasági fejlődés eredményeként ma a három balti állam közül a legfejlettebb. Lakossága nagyjából 1,3 millió fő, negyedük orosz nemzetiségű. Az oroszok elsősorban a szovjet uralom idején költöztek oda.

Most érkezünk el az első, számunkra igazán izgalmas adathoz: a lakosság nagyjából tíz százaléka evangélikus. Ez azt jelenti, hogy az észtorországi evangélikusok közössége alig több mint kétszáz ezer lelket számlál. Tehát az észtorországi és a magyarországi evangélikus egyház ebben a tekintetben hasonló adottságú. Így adódott az ötlet, hogy a Vasi

Egyházmegyéhez tartozó Nemeskoltai Evangélikus Egyházközség egy észtorországi gyülekezettel: Nõo evangélikusaival kezdemenyézze a kapcsolatfelvételt.

Tudtuk, hogy nem kitaposott ösvényen járunk, hiszen utójára a két világháború között volt gyülekezeti kapcsolat észtor és magyar evangélikusok között. Előzetes egyeztetés után június 7–9. között látogathattunk el Nõoba (*képünkön temploma*).

A gyülekezet lelkésze, *Mart Jaanson* és a felügyelő, *Madis Kanarbik* gazdag programot állított össze. A mintegy négyezer fős település lakossága több kisebb településrészen él, de templomuk egy van a központban. Igazi szóránnygyülekezeti életbe pillanthatunk bele, mely meglepően hasonló ahhoz, ahogyan a magyarországi szóránnygyülekezetek élnek. Az egyházi kárpótlás keretében földet ugyan kapott vissza az észtor egyház, de épületet alig. Éppen ezért a bibliaóra-

kat, a gyermekfoglalkozásokat házaknál, idősök otthonában vagy a településrészek faluházában tartják.

A lelkész számára nagy segítséget jelentenek az elkötelezett – többnyire felnőtt korukban hitre jutott – gyülekezeti munkások. Gyakori a felnőttkeresztség. A vasárnapi istentiszteleten, melyen igét hirdethetem, két felnőtt részesült a keresztség szentségében.

A lelkészek általában félállásban vagy másodállásban végzik szolgálataikat, így biztosítva megélhetésüket. A nõoi gyülekezet lelkésze, *Mart Jaanson* a teológia előtt zeneszerzés szakot végzett az észtor zeneakadémián, konzervatóriumi és egyetemi tanárként és egyesületi szinten aktívan részt vesz az ország kulturális életében.

Az észtor gyülekezetekben kiemelt szerepet kapnak az énekkarok. Sokan az énekkaron keresztül kapcsolódtak és épültek be a gyülekezeti életbe. Éppen látogatásunk idején rendezték az egyházmegyei dalosünnepet Rõnguban. A komoly zenekari kísérettel megszólaló, összevont egyházmegyei énekkar házigazda lelkészsünk szerzeményét is bemutatta.

Három nap rövid idő, a tapasztalatok és a beszélgetések mozaikdarabkáiból mégis izgalmas és érdekes képet kaphattunk egy tőlünk ezernyolcszáz kilométerre élő észtor evangélikus gyülekezet életéről. Ez a kép mégis nagyon ismerős, hiszen történelmünk és

jelenünk sok párhuzamot mutat, éppen ezért hitelesen tudjuk egymással megosztani a szóránnylét örömeit, gondjait, terveit, reményseit. Az biztos, hogy nem elsősorban anyagi támogatást várhatunk egymástól.

Úgy tervezzük, hogy észtor testvéreink Nõoból szeptemberben látogatnak el hozzánk Nemeskoltára. Ez a reményesség szerint kiteljesedő kapcsolat nem nagy és kicsi gyülekezet között épül, hanem a kicsik találkoznak egymással, erősíthetik egymást, hiszen erejüket a legkevésbé önmagukban, hanem egyedül Krisztusban találhatják meg. Tulajdonképpen ez a válasz a címben föltekert kérdésre: miért éppen Észtorország?

Egyházunk külügyekért felelős püspöke, *Fabiny Tamás* szintén érdekesnek tartotta a kezdeményezést. Így komoly segítséget kaphattam *Pap Kinga Marjattától*, az országos iroda ökömenikus és külügyi osztályának referensétől. Kinga nyelvtudása, helyismerete, szakértelme és odaátjárása a szervezésben, fordításban és az egész utazásban pótolhatatlan segítséget jelentett. Köszönet érte!

■ KOVÁCS LÁSZLÓ
evangélikus lelkész (Nemeskoltai)

A látogatásról, kapcsolatfelvételtől olvasóink bővebb fotókollektívát találnak az *Evangelikus.hu* honlapon.

PAP KINGA MARJATTA FELVÉTELE

A nemeskoltai gyülekezet reménybeli testvérközösségével, az észtorországi Nõo evangélikusaival ismerkedve megragadó találkozásokban lehetett részünk. A Szentháromság ünnepe utáni második vasárnap evangéliumára utalva különös ajándék volt átélni: milyen sokszínű, olykor meglepő az Isten országába meghívottak köre.

A község energikus, fiatal polgármestere a természet és turisztikai látványosságok felé terelné érdeklődésünket, de szerencsére a gyülekezet vezetői a mindennapi szolgálati környezetet igyekeznek közel hozni a látogatókhoz. Gyülekezeti kötődését ugyan a polgármester sem rejtheti véka alá, hiszen az anyakönyvek tanúsága szerint a középkori nõoi templom oltárát egy azonos nevű felmenője ácsolta...

A község központjától egy ideig aszfalton, majd köves erdei utakon jutunk el Luke faluba, ahol egy családi tragédiát követően tizenhárom éve megtért asszony saját panellakását ajánlotta fel és alakította át a gyülekezet gyermekfoglalkozásaihoz. A

falurészek közötti ritkás közlekedés okozta elszigeteltség miatt a környékbeli gyerekek népes csapata vesz részt a péntek délutáni alkalmakon. Házi sütemény és kézművesfoglalkozás mellett ismerkednek a bibliai történetekkel.

A község által fenntartott szociális otthonban is rendszeres a gyülekezeti jelenlét: az észtor függetlenség visszaállítása után épült, korszerű épületben négy osztályon tudják elhelyezni a huszonnégy órás ellátást igénylő, magányos, idős embereket, enyhén fogyatékos ápolatokat. Számukra a lelkész és a laikus szolgálók érkezése nemcsak lelki táplálékot, hanem pótolhatatlan testvéri közösséget is jelent, amelyet rövid látogatásunk során mi is átélhettünk.

A meeri faluházban bibliaórára, énektanulásra rendszeresen összejövő idős asszonyoknak, az *Életöröm*

daloskör tagjainak többsége csak néhány éve konfirmált: a magukat „szovjet korszakbeli vén bűnösök-ként” aposztrofáló, szókimondó asszonyok nagyon tisztelik lelkészsüket, aki a gondos feljegyzések tanúsága szerint komoly táplálékkal készül a számukra. A feldolgozott bibliaórai témák sorában *Luther* úrvacsorai fel fogása éppúgy megtalálható, mint a „Volt-e Jézusnak felesége?” prokova-tív kérdésfelvetés.

A jobbára külföldi vállalkozók által megművelt, kiterjedt repceföldeken átvágyva érünk Nõgiaruba: a korábban virágzó téveszközpont elhagyott épületei közt élő kis közösség szíve a könyvtár, ahol bibliaórára gyűlnek össze a közelben lakók. Az orosz nyelvű kötetek olvasói eltűntek a faluból, üresen állnak a hatalmas istállók, gazdasági épületek.

Külaaseme felé haladva már a

gyülekezet felügyelője is elbizonytalanodik a kanyargós erdei utakon. A bozóttal benőtt tóparton egyedül álló tanya gazdája nyolcvanéves lesz, de fürgén vezet be a tisztaszobába, ahol a kézzel ácsolt padok fölött díszhelyen áll az észtor címer és a zászló. Itt tartja a lelkész a bibliaórákat a környékbelieknek. A gazda békeidőkből származó angoltudását felvillantva meséli, hogyan hallgatták itt 1956-ban a Szabad Európa Rádió magyarországi tudósításait. Amikor a beszélgetés végén közösen énekelnek házigazdáink, erősen átélhetjük a hitért és a nemzeti függetlenségért évszázados harcokat vívó eleink közös örökségét.

Tõraverében megint új perspektívába kerül az egy felé tekintő ember: a beszélgetés egyetlen működő obszervatóriumának vadonatúj épületében a gyülekezet férfikvartettjének osz-

lopos tagja kalauzol minket. A gyülekezet jelenlegi felügyelője is az ereje teljében lévő észtor kóruskultúrájának révén került a gyülekezet közösségébe: a helyi hagyományörző egyesület tagjaként a temető rendbetételére szervezett akcióra hívott egy ismerős asszonyt, de annál már kész volt a válasz: „Eljövök, ha te belépsz a gyülekezeti énekkarba!”

A presbitérium tagjain, az aktív szolgálók során végigteljesítési örömteli élmény: pedagógusok, kétkézi munkások, kutatóállást betöltő természettudósok – hiszen az egyetemi város, Tartu alig húsz kilométerre van innen. A gyülekezeti szolgálatot családai örökségként hordozók és a hit útjának elején járók. Nők és férfiak. Vasárnap a két ország szöszékein mindannyiunkhoz szólt *Lukács evangéliumából* a nagy vacsora példázata (Lk 14,15–24): „Jöjjetek, mert már minden készen van.” Meghívásunk az egy Úrtól van, aki hitünk szerint egykor a dülölköt végéről is összegyűjti az ő népet.

■ PAP KINGA MARJATTA

Isten országának vendégei

– avagy kikből épül a gyülekezet?

A SZERZŐ FELVÉTELE

Lássuk meg Jézust a vesztesekben!

Országos férfimissziói nap

► **Egyházunk idei országos férfimissziói napja múlt szombaton, még az országos kánikulában zajlott a kelenföldi gyülekezet tanácstermében. A két áhitat és a három előadás kétségtelenül olyannyira tartalmas volt, hogy egy többzetes országos összejövetel hallgatósága előtt is méltán elhangozhatott volna. Ám a tudósítónak – kényszerűségből – le kell mondania a teljességről; az alábbi beszámoló a nap során teret kapott lényeges gondolatoknak csupán töredékét tartalmazhatja.**

Mivel csak férfiak gyűltek egybe, a közös éneklésnek jellegzetes „vasgyári dalárda” hangzása volt – a kissé mélyebb hangfekvés lehetőséget kínált arra, hogy talán többen énekeljenek teli tudóbból. (Felmerült, hogy a valláshoz kapcsolódóan van-e egyáltalán olyan férfiprobléma, amely a nőket ne érintené valahogy. Talán jobb lett volna nőket is hívogatni az alkalomra...)

Balicza Iván budavári lelkész több példát felvonultató nyitóáhitata azt a kérdést vetette fel, hogy amit a férfi erejének szokás tulajdonítani, az valóban a férfi ereje-e. Milyen erős a férfi, ha Jézusra tekint! De mennyi bűn, szenvedés és nyomorúság ered abból, ha a teste szerint dönt...

Tubán József csornai lelkész a mai evangélikus gyakorlatban is tetten érhető tévtanításokról és eretnkségekről beszélt. Az előadást összefoglaló legfőbb tézis az volt, hogy a reformáció idővel eltorzult, és *Luthernak* tulajdonítunk olyan gondolatokat és szokásokat, amelyekkel maga Luther egyet sem értene. A reformáció kezdetének közelgő 2017-es évfordulója *kairosz*. A figyelem fokozódása talán alkalmas arra, hogy ismét előtérbe kerüljön a tiszta reformáció, a reformáció teológiailag tiszta része. (Nemrég „... az evangéliumot tisztán tanítják...” címmel, *Korszerű hitvallásosság, hitvalló korszerűség* alcímmel könyv formában is megjelentek az előadó gondolatai a Fraternitás Lelkészegyesület kiadásában.)

Nem piszkos pénzügyeink, avagy a biblikus gazdálkodás alapjai címmel tartott előadást *Laborci Pál* informatikus, mintát, követendő példát nyújtva arra, hogy korunk égető kérdéseiben nem feltétlenül kell térdet hajtani a korszellel előtt, hanem Krisztus-

követő válaszokat kell és lehet keresnünk. Részben saját gondolatait tárta a hallgatóság elé, részben *Silvio Gesell* meglátásairól beszélt. A közösségi életben nélkülözhetetlen, hogy az elvégzett munkát és meglévő javakat más munkára és más javakra lehessen cserélni. A pénz jelentősen megkönnyíti e cserét. A kizsákmányolást – Gesell szerint – a helytelenül szabályozott pénz segíti elő. A magántulajdonot okolni és ellene küzdeni: kudarc-hoz vezető marxista tévút.

Az előadó szép hasonlatainak egyike ez volt: „A pénz olyan a társadalomban, mint a vér a testben. Ha valahol feltorlódik, gazdasági trombozisz keletkezik, más részek pedig elhalnak az életfeltételeket közvetítő vér hiányában.” 1929–33 nem túltermelési válság volt, hanem pénzügyi trombozisz. Ma ismét pénzügyi válságban vagyunk. Immár hat éve, 2007-ben akadt el az első pénzügyi vérrög.

Kétségtelen, hogy „keresztény emberként nem tűrhetjük” a kialakult pénzügyi világrendet. A kérdés, hogy van-e megoldás. A válasz pedig az, hogy „keresztény módon politizálni nem bűn, hanem kötelesség”, mert „a hit és a cselekedet nem elválasztható”. A jelenlévők általános egyetértéssel fogadták *Laborci Pál* gondolatait, amelyek bővebb kifejtésére itt most nincs lehetőség, de érdemes meghívni az előadót egy e témával foglalkozó szeretetvendégségre.

Ebéd után ügyességi játék, a francia *pétanque* vitte szabad levegőre – a kelenföldi templomkertbe – a résztvevőket.

Johann Gyula csömöri lelkész *Mentális és lelki problémák megoldása a férfiak életében* címmel szöveget az egybegyűltekhez, és két kisfilmet is bemutatott.

A *Lauenstein* fivérek 1989-ben készült, *Egyensúly* című rövidfilmjében öt ember halászik egy semmiben billegő négyzetlap peremén. Ha az egyik odébb lép, a többi együttműködve helyreállítja az egyensúlyt. Egyszer csak egy zenélő kincsesládik akad a horogra. Mindenki meg akarja nézni. És közben megfélekednek az együttműködésről, sőt egymás ellen fordulnak – és sorra a vízbe zuhannak. Végül a győztes egyedül marad, tétlenségre kárthatva az egyik sarokban, mert a láda az átellenes sarokban van. A billegés és testvértelenség győztesé tette, de a billegés és a magányosság miatt semmi-re sem használhatja e győzelmet.

Koháry Ferenc lébenyi lelkész, férfimissziói referens a férfikörök beszámolóit kapcsán aktuális kérdésekre hívta fel a figyelmet. Egy égető problémára reagálva *Tubán József* kimondta, hogy „a felekezeti határok ma nem a felekezetek között húzódnak, hanem az egyes felekezeteken belül”.

Szeverényi János országos missziói lelkész záróáhitatában a találkozó elhangzott mai problémák láncolata mellé igehelyek láncolatát állította, így hirdette az evangélium mindennapokkal egybefonódó értelmét és jelentőségét. Hálát adott Isten hatalmáért. Azért, hogy *Ferenc* pápa mindenkit megszólító homíliái által az egész emberiség számára érthetően árad az evangélium, immár hónapok óta. A pápa az emberiség tényleges problémáihoz kapcsolódóan beszél nap mint nap.

A társadalmi szolidaritás a missziói nap visszatérő témája volt, két előadásban, a záróáhitatban és spontán beszélgetésekben egyaránt szó esett róla. Világrendünk veszteségeiben lássuk meg azt a Jézust, aki alapvető szükségletet szenved miattunk, mert nem változtatunk világrendünkön. A hitből fakadó felismerésünkre, megtérésünkre és szolgálatunkra vár Jézus azokban elrejtőzve, akik éheznek, szomjaznak, jövevények, mezítelenek, betegek vagy börtönbe vetettek. Ahogy a rejtőzködő Isten Jézusban jelenik meg, úgy a mennybemenetele óta rejtőzködő Jézus korunk veszteségeiben vár ránk.

■ PRÓHLE PÉTER

SEMPER REFORMANDA

„Leírom és neked ajándékozom azt, amit erről a zsolnárról gondolok. Értékesebb kincsem nincs, bár néhányan ezt is talán terjengős, üres szószaporításnak tekintik, mégis tudom, hogy egyetlen gonosz vagy kereszténytelen gondolatot sem tartalmaz. Hiszen a kedvenc zsolnáromról szól. Jóllehet az

egész zsolnárkönyv, sőt a Szentírás mindenestül (mely életem egyetlen vigasza) kedves számomra, mégis leginkább ez a zsolnárt készíttet arra, hogy sajátomnak nevezem, és az enyémnek tartsam. Igen gyakran derekasan megszolgált ugyanis ezért, s néhány veszélyes helyzetből mentett ki engem, amikor különben sem a császár, sem a királyok, a bölcsek, okosok és szentek sem segíthettek volna rajtam. És zsolnárom drágább számomra, mint a pápa, a török, a császár és az egész világ minden dicsősége, kincse és hatalma, eszem ágában sincs ezekért cserébe adni. De ha valaki furcsán nézne rám azért, hogy ezzel a zsolnárral mint a sajátommal dicsekszem, amikor ez ugyanakkor az egész világ kincse is, akkor tudja meg, hogy azzal, hogy ezt a zsolnárt kisajátítottam, senkitől sem oroztam el. Krisztus is az enyém, de egyúttal minden keresztény Krisztusa marad. Nem szeretnék féltékeny lenni, hanem olyan, aki boldogan osztja meg javait másokkal. És bárcsak az egész világ tekintene ugyanígy tulajdonaként erre a zsolnárra, ahogyan én teszem! Ez lenne a földön a legszelidebb civakodás, amellyel alig érne fel bármiféle egyetértés vagy szeretet. Sajnos csak kevesen vannak olyanok (azok között is, akiknek mások előtt kellene jó példával elől járniuk), akik a Szentírásnak vagy akár egyetlen zsolnárnak életük során egyszer is szívből mondanák: »Kedvenc olvasmányom vagy! Légy örökre az enyém!«

► *Luther Márton*: A szép Confitemini, azaz a 118. zsolnárt (Pethő Attila fordítása)

A kelenföldi férfimissziói nap résztvevői *Tubán József* előadását hallgatják

HETI ÚTRAVALÓ

„Kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez.” (Ef 2,8)

Szentháromság ünnepe után az 5. héten az *Útmutató* reggeli s heti igéiben Isten tanúságtételre hívja gyermekeit, mert ő „azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és az igazság ismeretére eljusson” (1Tim 2,4; LK). Jézusban eljött az üdvösség e világba, de ő a bűnösök közül hívja el a bizonyágtételevőt, és közejük küldi vissza. „Isten gyermekei nem menekülhetnek a gonoszoktól, sőt keresik, hogy segítsék őket. Mert nemcsak maguk akarnak a mennyországba jutni, hanem mindent elkövetnek, hogy magukkal vigyék a legbűnösebbeket is” – írja *dr. Luther*. „Tekints, mi oltalmazó Istenünk, és nézd a te szolgálodat!... Seregeknek Ura, boldog, aki benned bíz!” (GyLK 726,13) Akik engedelmességek az Úr szavának, ők a szent Isten fenségese hatalmával szembesülnek: „Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!” A csodálatos halfogás után félelem fogta el Pétert, ám Jézus így hívta el őt tanúságtételre: „Ne félj, ezentúl emberhalász leszel!” (Lk 5,8.10) A lélekmentés egyedüli munkaeszköze a kereszt igéje, mert úgy „tetszett Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által üdvözítse a hívőket”. Az ő tanúságtéveői csak a megfeszített Krisztust hirdetik, aki „az Isten ereje és az Isten bölcsessége”. (1Kor 1,21.24) A tizenkét, név szerint kiválasztott apostol szemtanúja lehetett szolgálatainak, s Jézus tanította a sokaságot: „...erő áradt ki belőle, és mindenkit meggyógyított.” (Lk 6,19) Bételben másodsor is megjelent az Úr Jákóbnak, és áldást, új nevet s ígéretet adott neki: „...Izráel lesz a neved... Neked adom azt a földet, melyet Ábrahámnak és Izsáknak adtam.” (1Móz 35,10.12) Ezékielt is tanúságtéveőjeül hívta el az Úristen: „Emberfia, elküldelek téged Izráel fiaihoz, a lázadó néphez... Hirdesd nekik az én igéimet, akár hallgatnak rá, akár nem törődnek veled; hiszen engedetlen nép ez!” (Ez 2,3.7) A jeruzsálemi apostoli gyűlésen Pál és Barnabás „elbeszélték, milyen sok jelt és csodát tett általuk Isten a pogányok között”. A pogányokból lett keresztények körülméletéről kialakult vitát Péter ott így zárta le: „...abban hiszünk, hogy mi is az Úr Jézus kegyelme által üdvözülünk. Éppen úgy, mint ők.” (ApCsel 15,12.11) Elfogása előtt a Gecsemáné-kertben Jézus inti Pétert és a többieket is: „Simon, Simon, íme, a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát, de én könyörögtem érte, hogy el ne fogyatkozzék a hited: azért, ha majd megtérsz, erősítsd atyádfiait.” (Lk 22,31–32) Akit Krisztus kegyelme által megragadott, s elhívott tanúságtételre, az érette minden mást kárna és szemétnék ítélt. Így Pálnak is egyetlen feladata van ez életben: „...egyed teszek: ami mögöttem van, azt elfelejtve, ami pedig előttem van, annak nekifeszülve futok egyenesen a cél felé, Isten menyeyi elhívásának a Krisztus Jézusban adott jutalmáért.” (Fil 3,14) Ő ismeri a jutalomajándékot: Isten ingyen igazít meg kegyelméből minden Krisztusban hívőt (lásd Róm 3,22–24). Te is „Légy hű, állj meg szent hitedben, / Istenedet ne feledd! // Jézus velem, nem félek. / Órá bízom életem, / Míg a célt elérhetem.” (EÉ 439,1.4)

■ GARAI ANDRÁS

Hogyan kezeljük „a félelmetes csavart”?

Az ötvenes évek előtt a baseball kizárólag amerikai sportnak számított, gyakran hívták is az amerikai nemzet kedvenc időtöltésének. A második világháború után azonban ez a sport exportcikké vált. A külföldön szolgáló amerikai katonák elvitték távoli országokba a játék szellemét és a hozzá kötődő lelkesedést. Ma a baseball a világ sok országában játszzák.

Miért is említjük ezt most? Mert van egy különleges jelenség ebben a játékban, mely sok tehetségnek okozott leküzdhetetlen feladatot, és sokukat megakadályozta abban, hogy jóból kiválók legyenek: „a félelmetes, előtéd lecsapódó csavardobás”. Akik nem tanulták meg, hogyan kell az ilyen labdába beleütni, soha nem érték el a profi szintet, vagy nem tudtak tartósan a profik között maradni.

Egy tapasztalt barátom így magyarázta: „A labda pont akkor vált irányt, amikor éppen bele akarsz ütni. A legtöbb ütőjátékos arra a pontra koncentrált, ahová szerinte a labdának érkeznie kellene – és nem magára a labdára.” Az eredmény: ahelyett, hogy a jó helyen ütnék meg a labdát, el se találjuk.

Még ha egyetlen menetnyi baseball sem játszottunk, ezt a jelenséget –

máshol, másképp – magunk is tapasztalhattuk. A hétköznapi élet, a munkahely időről időre dob felénk egy „csavart” – hirtelen és váratlan fejleményeket, melyek fenekestül felforgatják terveinket. Például egy fontos ügyfél úgy dönt, hogy a jövőben másról rendel. Egy rég várt előléptetést valaki más nyer el. Egy drámai gazdasági válság mélybe húzza forgalmunkat, cégünknek így a túlélésért kell küzdenie. Főnökünk teljesen átszabja azt a projektet, melybe oly sok órát beleöltünk, hosszú heteken át rengeteg energiát fektettünk.

Hasonló dolgok történhetnek a magánéletünkben is: hirtelen kirobban egy családi krízis. Elromlott autónk megjavítása annyiba kerül, hogy felborul tőle a családi költségvetés. Egy hozzánk közel álló rokon vagy barát tragikus diagnózist hoz orvosától. A kérdés most így merül fel: hogyan kezeljük ezt a „csavart”?

Első reakciónk ilyenkor a pánik vagy a rettegés addig, míg valahogy elül a vihar – de hogyan kellene jól válaszolnunk ezekre a helyzetekre? A Biblia számos segítséget, támpontot ad ahhoz, hogyan kezeljük a „csavarlabdákat”, melyeket az élet hajít felénk. Íme pár példa:

Ha mi nem vagyunk is felkészültek, Valaki mindig az. Nem tudhatjuk, milyen problémák leselkednek ránk a követhető sarkon, vagy milyenekbe ütközünk bele holnap, de Isten tudja! „Mert csak én tudom, mi a tervem veletek – így szól az Úr –: békességet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövőt adok nektek.” (Jer 29,11)

Nem kell egyedül szembenézni a váratlan dolgokkal. Isten megígérte, hogy a bizonytalanság és a fenyegető veszély torkában sem kell, hogy eltöntsön bennünket a félelem. Ő mellettünk van a nehézségekben! „Ne félj, mert én veled vagyok, ne csüggedj, mert én vagyok Istened! Megerősítlek, meg is segítlek, sőt győzelmes jobboldal támogatlak.” (Ézs 41,10)

Kiderülhet, hogy terveink hirtelen változása áldás lesz, nem átok. Ha a jól átgondolt tervek nem úgy sikerülnek, ahogyan szeretnénk, a reakciónk lehet frusztráció, düh vagy elkeseredettség. Gyakran kiderül azonban, hogy pontosan terveink „átszabására” vagy akár homlokegyenest más irányra van a legnagyobb szüksége életünknek! „Az embernek az értelme terveli ki útját, de az Úr irányítja járását.” (Péld 16,9)

■ ROBERT J. TAMASY írása nyomán
Forrás: Monday Manna

PALACKPOSTA

Körbevesz az erdő...

Nemcsak néhány fa a kertben vagy a parkban, hanem fák mindenfelé, ameddig csak ellátsz. Itt a földnek is másféle illata van. Bokrok, fű és virág a magas bükkfák aljában, bárhová nézel.

A nagy izzadás után jólesik az árnyék és a hűvös, hiszen a hegyemenetben nemcsak a szintkülönbséget, de önmagadat is le kellett győznöd. Aztán amikor hirtelen megérezed messziről a füst szagát, elkezdted remélni, hogy nemsokára a szadban is érezni fogod az étel ízét. A „pont annyi, amennyi kellett” jóféle fáradtságával érkezel meg a néhány napja már ismerős helyre. Most ez az otthonod tíz napig.

Korog a gyomrod, és van egy cseppnyi izomlázad is, de észre sem veszed, mert lenyűgöz, amit látsz. A nagyok, az a néhány srác, akikre különösen is felnézel – néhány év múlva te is szeretnél már ennyire profi lenni! –, egy lebegő kötélcsodát építenek. A zászlórúd nem ér a földig, négy kötél feszíti a magasba, alatta pedig egy kicsi tó: azaz egy mély árok kibélelve fóliával és te-leeresztve vízzel. Csak hogy kihívás lehessen a zászlófelvonás is!

Ez egy cserkész tábor. Az egyik legjobb dolog, ami megtörténhet veled. Ahol kiléphetesz végre a megszokott otthoni keretek közül: a földön alszol, sátorban, hálósáokban. Magad gondoskodsza ruhádról, magad figyelsz, hogy meglegyen minden felszerelésed. Önállóságod alapfeltétel, hogy jól tudd érezni magad.

Ez egy cserkész tábor, ahol közösségben vagy. Az órsód a tied, ha nem vagy velük, hiányzol. Mindenkinek saját feladata van: van, aki a csomózásban ügyesebb, vagy a sátorponyvák összefűzéséhez ért, egy másik a tűzrakásban járatos, valaki pedig nemcsak mer, de tud is énekelni.

A cserkész tábor valódi. Nem csupán virtuális térben vagy ügyes, hanem valóban sziklán mászol, folyóban úszol, barlangban kúszol. A tűz – ha túl közel mész – megpörköli a kezeden a szórt. A víz – ha túl sokat állsz a hideg patakban – át-hűt, és köhögni fogsz. A nap – ha nem veszel sap-

kát vagy pólót a délutáni foci alatt – leéget. Figyelned kell, hogy élvezhesd az életet – viszont élvezetes dolog figyelni is.

A cserkész tábor Isten közelében van. Nem kell sokat beszélni arról, ki teremtette a világot, ha egyszer egy meghódított hegy csúcsáról nézel körbe az alattad elnyúló erdőségeken, és látod lebukni a napot a szemközti csúcs mögött.

És Isten lelke ott van a közösségben is. Egy-más között, ahogy kölcsönadod a kulacsod, ahogy viszed a húszliteres kannát a többiekért, ahogy éjjeli örként vigyázod mások álmát. Télen a kulcsosház kályhája mellett, tavasszal az éppen nyíló virágok illatában járva a napsütötte fennsíkon, nyáron a jégeső elől bemenekülve a falu végi ravatalozóba, ősszel az iskolában, őrsgyűlésen a cserkészotthonban.

Isten olyan valóság, mint amilyen valóság a közösség megélése. Olyan valóság, amelyről keveset beszélünk, mérni sem nagyon lehet, ám annál jobban érezzük jelenlétét. A tábor közepén kereszt áll a zászlórúd mellett – a cserkészlet közepén Isten szeretetének megélése.

■ BUDAY BARNABÁS

Névjegy:

Buday Barnabás

Evangelikus lelkész vagyok Arnóton, esperes a Borsod-Hevesi Egyházmegyében. Már több mint huszonhárom éve

cserkész. Először a Budapest-Fasori Evangelikus Gimnázium csapatában, jelenleg éppen az országos vezetés élén. *Adrienn*, a feleségem közgazdász és cserkészanyuka-jelölt. Nagyobbik kisfiunk, *Botond* jövőre lesz másodikos, így végre ő is elkezdheti a „nagy játékot”, *Benedeknek*, a kisebbiknek még várnia kell addig néhány évet.

KÖZ-ÉP-PONT

Értékes programkavalkád

Vár az erdélyi lutheránus ifjúsági találkozót

Elvonult az ár, a ballagások, évzárók fehér inges emelkedettségé is a múlté már. Mit hoz a vakáció? Például egy értékes és sokat ígérő erdélyi lutheránus ifjúsági találkozót, a *Köz-ép-pontot* augusztus 1–4. között Sepsiszentgyörgyön.

Erdélyben számtalan színvonalas magyar kulturális intézmény és társulat működik. A találkozó igyekszik gazdag csokrot bemutatni, „színpadra vinni” ezekből. Nézzünk a programok elébe, anélkül hogy rangsorolni kívánánk őket.

Vendégünk lesz a *Váróterem Projekt* alternatív színtársulat. Fiatal, kreatív és tehetséges színészek csapata ez, amely 2010 óta érdekes ötleteikkel felrázza, kibillenteti a hétköznapok szürkeségéből a gondolkodni és nevetni vágyókat. A világszerte elismert kolozsvári színjátszás atmoszférájában születtek és alkotnak azóta is. A találkozóra a *Bánk bán? Jelen!* címet viselő előadásukat hozzák el. Egy osztályteremben minimális díszlettel színre vitt előadásuk közben lélegzetelállító feszültséget, sorsokat meghatározó erkölcsi döntéseket élhet át a néző. Garantálható, hogy az előadás negyven perce alatt nem lesz idő unatkozni, másról beszélgetni!

Nincs erdélyi találkozó néptáncelőadás és táncház nélkül. A *Köz-ép-pont* találkozó meghívottja a *Százlábú néptánc-együttes*, amely 2006 őszén indult Sepsiszentgyörgyön. Céljukat így fogalmazzák meg: „A közösségépítés mellett megismerjük és minél hitelesebben elsajátítjuk a nagyapáinktól ránk maradt örökséget: a magyar népzene, néptáncot, népi játékokat.”

A költészet kedvelőit is több értékes előadás várja. Fellép *Bertóti Johanna* dramaturg, előadó, író, műfordító, aki a tavalyi fonyódligeti Szélművészei evangélikus ifjúsági találkozón is hallható volt. Műsoraiban, amelyekre jellemző a műfaji, tematikai sokszínűség, elsősorban 20. századi és kortárs költők verseit szólaltatja meg gitárkísérettel.

Augusztus 3-án vendégünk lesz a *Mácsafej* nevet viselő együttes. A zenekar 2008-ban alakult, amikor *Márk Attila* „erdélyi daltulajdonos”, az énekelt versek műfajában legismertebb erdélyi szerző és előadó meghívta egyik díszelőadására zenész barátait. A zenekar a produkció sikerén felbuzdulva döntött úgy, hogy a két szerző, Márk Attila és *Ferencz Csaba* dalait együtt viszik színpadra. Sokat ígérő koncertjükön a hallgatók megismerked-

hetnek a barcasági csángók értékes költőjének, *Zajzoni Rab Istvánnak* a költészetével, hisz a zenekar *Álmodj, kis galambom* címet viselő legfrissebb lemeze az ő verseinek feldolgozását kínálja.

A verselők sorát a *Márkus Andris* és *Vass Ákos* által szervezett szombat esti *slam poetry* is gazdagítja. Erről előljáróban annyit, hogy a szervezők nemcsak sikeres kortárs költők, hanem idén erdélyi slambajnokságot is szerveznek.

De nemcsak a zene, költészet és színház értékes kincseiből szemezgethetnek a *Köz-ép-ponton*, hanem Erdély leg-sikeresebb, Magyarországon is elismert *stand up comedy* csapatának, a *Szomszédnéni Produkciós Irodának* a fellépésére is számíthatnak a kíváncsiak és nevetni vágyók.

Egy szó, mint száz: aki ott lesz, jó helyen lesz. A programok sora persze nem teljes, az említettek csupán ízelítőül szolgáltak, de következik a folytatás.

A találkozóra még vannak helyek, és lehet jelentkezni. A magyarországi fiatalok ezt a Magyarországi Evangelikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztályának honlapján, a gyo.hu oldalon tehetik meg. ■ K. E.

A nyár színei

Tanácsok, tippek testi-lelki jólétünkhöz

Sárga

Megérkezett a várva várt nyár, itt a meleg. Süt a nap, sokszor már kicsit túlzásba is viszi... Ilyenkor nem elég hangsúlyozni, mekkora veszély fenyegeti a felelőtlenül sokáig a napon tartózkodókat. Azonban ha betartunk néhány szabályt, akkor a napsütés jótékony hatásait élvezhetjük. Feltölthetjük kiürült D-vitamin-raktárainkat. A hosszú tél kevés napsütése után testünk-lelkünk is jókedvre derül ilyenkor.

Mindig fontos, hogy bőrünket és fejnünket védjük a közvetlen napsütéstől. Akik ilyenkor kertben dolgoznak, kirándulnak, csak széles karimájú kalapban tegyék. Vékony, hosszú ujjú ingben induljunk neki kerékpár- és kajaktúrának, mert hiába a sokfaktoros naptej, hosszú órákon át az sem védi meg bőrünket a leégéstől. Aki nek testén sok az anyajegy, keresse fel évente bőrgyógyászatát! Az ő bőrük – illetve a kifejezetten fehér bőrűeké – különleges bánásmódot igényel.

Kék

A víz életet jelent. Nyáron ez sokszorosan is igaz. Aki nem iszik eleget, számolhat a fejfájással, tompasággal, szellemi alulteljesítéssel. A napi két-három liter folyadék – melyet el kell fogyasztanunk ahhoz, hogy szervezetünk (főként a vérkeringésünk és az emésztésünk) zavartalanul működjék – lehetőleg csapvíz legyen. Olcsó és remek hűsítő, ha egy kancsóba néhány ágacska friss citromfűlevelet (egyetlen bokor fedezi a család egész éves igényét), egy-két karika citromot

tesztünk. Ezt napközben többször is felönthetjük friss vízzel, és másnap cseréljük a hozzávalókat. Nem szükséges hűtőszekrénybe tenni.

Bármilyen furcsán hangzik is, a keleti országok nagy forrósággal küzdő népeinek tapasztalata szerint melegben jólesik a meleg tea is! Erre a célra megfelelnek az úgynevezett „nem fekete” teák, tehát a zöld teák, a roiboos tea és a gyümölcssteák. A hideg, szénsavas üdítőitalokat és az alkoholos italokat azonban ne használjuk szomjoltásra, mert ellenkező hatást váltanak ki, mint amit remélnénk tőlük.

Aki fizikai munkát végez, annak ennél a mennyiségnél lényegesen többet kell innia a nagy párolgatás miatt. Az elfogyasztott folyadék-mennyiségbe beleszámítanak a ledűs zöldségek és gyümölcsök is, amelyeket nyáron nagyobb mennyiségben fogyasztunk, mint az év egyéb időszakában.

Az ivás mellett másik nagy igényünk a fürdés, úszás vagy csupán zuhanyozás a nagy melegben. A hőségben nagyon segít felfrissülni a hűs víz, de nem árt itt is óvatosságnak lenni. Nem telik el nyár, hogy ne történjenek sokszor végzetes balesetek, melyek megelőzhetőek lettek volna.

Ha vezetékes vizet használunk a felfrissüléshez, a takarékoságra hívom fel a figyelmet.

Van egy „vizes arany szabály”, amelyet meg kell tanítani gyermekeinknek is: felhevült testtel éppúgy tilos vízbe ugrani, mint ismeretlen helyen vagy úszástudás nélkül! A gyermeke-

ket víz mellett ne hagyjuk felügyelet nélkül egyetlen percre sem! Az egyre jobban elterjedt kerti medencék esetében a vízminőségre is oda kell figyelni, pontosan betartva az uszodai vegyszerek adagolását. A medencéhez tartozó létrát jobb elpakolni, ha kisgyermek is tartózkodik a kertben. Mivel vízközelben fokozottan éget a nap, tartsuk be a tizenegy-től tizenöt óráig lehetőleg árnyékban tartózkodás szabályát, a déli országok sziesztaszokásait követve.

sejtvédő flavonoidokkal. Együnk belőlük minél gyakrabban, édesítés nélkül és lehetőleg nyersen. Természetesen a szívrávány minden színében termő zöldségek és gyümölcsök ideje van, használjuk ki, éljünk velük mindennap bőven!

Zöld

Saláta legyen mindennap az asztalon! Számtalan variációja van, és megunthatatlan. Az igaz, hogy van vele egy kis munka (és emiatt nagyon sokan

sek), és együnk helyette inkább cukkinit, uborkát, zöldbabot, rebarbarát, spenótot.

Töltsünk több időt a szabadban! Kirándulás, szalonnasütés, tollaslabdázás barátokkal és a családdal – vagy helyette az elsőtétített szobában számítógépponit-fixálás? Válaszd a mozgást, a társaságot! Ha valaki épp csendre vágyik, keresse fel a néhány fokkal hűsebb erdőt. Fontos, hogy legyen nálunk elegendő enni-inni való és szemeteszacskó, hogy az utánunk jövők is élvezhessék a természet szépségeit.

Sokan a kullancsok miatt nem is járnak már kirándulni, de nem kell félni tőlük. Csupán be kell tartani néhány szabályt. Az esti zuhanyzás után minden esetben kötelező a családtagok és saját magunk „kullancsvizitje”. Sokszor viselkedéssel jelzik is a kis élősködők, hogy elkezdtek lakmározni belőlünk. Eltávolításuk könnyű, de jegyezzük fel, mikor és hol találtuk őket.

Ha pedig bármilyen fura foltot fedezünk fel magunkon, először is fényképezzük le, azután irány az infektológia. Hogy miért kell a fénykép? Mert megkönnyíti az orvos számára a diagnózis felállítását, hiszen a foltok néha napokon belül eltűnnek. Célzott antibiotikum-kezeléssel gyógyítható a kullancsok által terjesztett Lyme-kór.

Minden kedves olvasónak kellemes, élménydús és barátságokkal teli nyarat kívánok, jó egészségben!

■ BOGDÁNYI MÁRIA

győri evangélikus egyetemi lelkész, életmód-tanácsadó és terapeuta

Piros

Az idénygyümölcsök fogyasztása és télire való eltevése sokak kedvelt nyári tevékenységei közé tartozik. Málna, ribizli, szamóca, cserezhnye, meggy és sok-sok paradicsom: mind-mind tele vannak vitaminokkal és

bele se kezdenek), a leszedés/vásárlás, a megmosás és az aprítás, de cserebe vitalitást, életkedvet és jó emésztést kapunk. Azt szoktam mondani, hogy amit télen is ehetünk, azt ilyenkor egy kicsit hanyagoljuk (főtt tészta, kelt tészta, rizs, száraz hüvelye-

DARÓCZI CSABA FELVÉTELEI

GYÜLEKEZETI TAGJAINK

A kosárfonó

Soltvadkerten él még néhány olyan régi szakma, melynek művelői hajdan sokkal többen voltak, mint manapság. Ilyen például a kosárfonás. Az egyik ma is tevékeny kosárfonó a Bercsényi utcában lakó Gyuricza József.

Egyre ritkábban látni az utcán és a templomban is. Nincs már olyan jól – jött a hír róla. Úgyhogy elmentem hozzá.

***

Természetesen megkértem, hadd fotózzuk le kosárfonás közben Daróczy Csaba fotóművésszel, ha még vállal ilyesmit. Vállalta.

Amíg az idős mesterember ko-

hoz ősszel kell szedni a fűzfavesszőt, amint lehullott a levele. Ha későn szedik le, pláne tavasszal, akkor be kell áztatni. Régen elástuk és locsoltuk. Most csak kiraktam az esőre, abból jelenleg éppen van elég. Előfordul aztán az is, hogy díszfonatot készítek. Ennek előtte leszedem a kérgét, így lesz fehér a színe.

– Ma milyen igények vannak? Miket kérnek az emberek?

– Amit nagyon szeretnek, az a szennyeskosár. Nagy munka, rámegy egy napom is. Barátoknak, ismerősöknek szívesen megcsinálom, de olyan is kér, aki nem érdemi meg. Előfordul, hogy ilyen nagy kosárhoz

üveg nagy érték volt, abban vitték vagy küldték ajándékba a bort. Ma ezt már felváltotta a műanyag ballon. Könnyebb ugyan, de hogy néz ki? Az ember szinte szégyelli benne odaadni a bort, pláne ha már ütött-kopott vagy sáros. A demizsonból viszont tölteni is lehet a pohárba, mert szép!

Sok helyen használtak szalmakosarat. Ebben hordták be a jószág elé a szalmát az istállóba, mert ha villával vitték volna, szétszóródott volna útközben. Aztán ahogy gép bálázta a szalmát, már be lehetett vinni a bálamadzagnál fogva, ezért eltűnt a szalmakosár. Illetve egyre kevesebb a jószág is...

mótosan dolgozott, addig Csaba a legkülönbözőbb állásokból dokumentálta a látottakat. A munka különböző fázisai, a vesszőket hajlító kéz és a mesélő ember arca mind-mind kiváló fotótéma – legfeljebb nem mindenki tudja. Jómagam pedig lelkesen kérdeztem Józsi bácsit a régi dolgokról.

– Ki volt a mestere, akitől ellette a fogásokat?

– Iskoláskoromban tanultam mindent apámtól. Úgy adták át a szülők a hitet, a tudást és az emberséget. Őt is Józsefnek hívták, sokan még emlékeznek rá, a Bartók Béla utcában laktunk. Tőle örököltem ezt a kosaras padot, 1933-ban készítette. Ez végül is egy lejtős deszka, amire a megfonandó kosarat rögzíttem, és így éppen kézre áll.

Csináltunk mi mindenféle kosarat, amit csak kértek. Persze akkor nem volt műanyag edény, csak fateknő, kád vagy a vesszőkosár. Akkor hat kosárfonó élt a faluban, és mind ebből a munkából.

– Mi a munka menete?

– Kezdem úgy, hogy a téli munká-

nincs is már elég vesszőm, mert nem úgy számítottam a tél elején. Keresett még a karkosár is, piacra vagy meggyet szedni, de a krumpliszedő kosárra is gyakran szükség van.

– Régebben miket font még?

– Rengeteg demizsonot készítettem egy időben. A szépen körülfont

– Mi volt az igazi, szép munka egy kosárfonó számára?

– Amikor bejött egy-egy tanyasi gazda, és fonott kocscserényt rendelt. Ahhoz nagyon kellett érteni, jó hosszú vesszőkből fontuk erőse és tartósa. Elvégre egy egész család rázkódott benne, és két ló húzta-vonta. Ilyet ma már csak a múzeumokban látni, a közúton nem.

***

Sokáig beszélgettünk még Józsi bácsival. Csak úgy, a munkáról, a régi vadkertiekről, az evangélikus iskolában tanított Szakács tanító úrról, aki fontosnak tartotta, hogy a gyerekek értsenek a gyakorlati dolgokhoz is. Internet nem volt ugyan, mégis tudtak egymás gondjáról-bajjáról az emberek. A település központja a templom volt, aztán utána rögtön a kocsmá. Ma már se kocsmá, se templom. Meg talán nagyon központ sem. Mindenki bezárkózva éli világát. Pedig milyen jó is volna együtt vesszőkosarat készíteni!

■ IFJ. KÁPOSZTA LAJOS

EVANGÉLIKUS GYŰJTEMÉNYI SZEMLE

Egy kiállítás margójára
Luther magyarul – Evangélikusok Vas megyében

► Olvasóink már értesülhettek róla, hogy a Vasi Evangélikus Egyházmegye fennállásának négy százötödik évfordulóját ünnepelte május 26-án a sárvári várban. Az egyházmegye, az Evangélikus Országos Múzeum és a Nádasdy Ferenc Múzeum hármassal együttműködésében történeti kiállítás nyílt ebből az alkalomból.

Egy viszonylag nagy kiterjedésű terület egyház- és köztörténetét, ehhez szorosan kapcsolódó kultúrtörténetét ismertetni, több évszázad eseményeit bemutatni, a főbb tudnivalók mellett a jellemzőt és érdekeset is felszínre hozni nem könnyű feladat.

Talán meglepő, hogy a kiállítás címe: *Luther magyarul*, de kétségtelen, hogy *Luther magyarul* itt, a Dunántúlon szólalt meg először. Akár *Sztárai Mihály* reformátorra gondolunk, aki az 1540–1550 közötti évtizedben hét év alatt százhusz gyülekezetet (!) alapított Laskó környékén, a Dunántúl déli részén, akár a mai Dunántúli Egyházkerület megszületésére emlékezünk – 1576-ban éppen Sárvárra jött létre –, erről beszélünk.

De gondolhatunk arra is, hogy adataink szerint már az 1520-as években „átlépte a határt” az evangélium Sopronban, s terjedt. Innentől kezdve voltak és éltek evangélikusok Vas megyében, s e területre indult az első evangélikus egyházkerület szervezése. Egy 1613-ból való jegyzőkönyvben olvashatunk először a kemesaljai egyházmegyéről, vasi „ősünkről”.

A fenti eseményekről szól a kiállítás első, *A reformáció kapuja* című része. Nemcsak Vas megye volt a kapu, hanem a reformáció is kaput, ajtót, új lehetőséget kínált a Nádasdy-birtok egyik központjával, Sárvárral, a dunántúli evangélikusság centrumával.

A *láthatatlan gyülekezetek* című részben az ellenreformációval foglalkozik a kiállítás. Ebben az időszakban, különösen a „gyászévtizedben” (1671–1681), nem volt tanácsos „láthatónak” lenni egészen a türelmi rendeletig (1781). Ötvenkét templom „vétezt el” e területen, de Isten megtartotta az evangélikusságot, és ebben nagy szerepük volt a könyveknek és a pietizmusnak nevezett megújulási folyamatnak, amikor hangos szó helyett a könyvek prédikáltak a családoknak. Így haladhatnánk századról századra egészen addig, amíg külső nyomásra megszűnt, majd később újjáéledt a Dunántúli Egyházkerület.

S ha mindennek kiállításáról beszélünk, akkor hadd emlékeztessen az olvasót, hogy ez az írás a *Thesaurus* című rovatban jelenik meg – a cím magyarul kincset jelent. Mert kincseket látunk. Hogyne lenne egy-egy templom kincse a gyülekezetnek, amikor például egy órségi templom felépítéséért a gyülekezet férfiai egész nyáron bérkaszáltak? Vagy az a templom, amelyet a türelmi rendelet után 1784 júniusától novemberéig építettek fel nagy áldozattal és örömmel Kőszegen? A sort folytathatnánk.

THESAURUS

Rovatgazda: Kovács Eleonóra

És hogyne lennének kincsek az oltár és a szószék! Közülük egyet mindjárt a kiállítás bejáratánál láthatunk (Nemescsóból). Vagy azok az edények, amelyek talán nem ezüstpáncs vagy aranyból vannak, hanem a szegényes ónból, de amelyekből a hívek Krisztus testét és vérért vették. Vagy az oltárterítő szintén Nemescsóból (1650), amely ugyancsak az úrvacsorára emlékeztet. S akkor még nem említettük a könyveket, amelyek kiadásában szintén gazdagok voltunk. Ezeknek felsorolását el sem merem kezdeni: a dunántúli pietisták és más tudós papok, püspökök egymás után írták és adták ki nagy áldozattal e köteteket, s a hívek nagy áhítattal olvasták őket.

Egyetlen példa még a tárlat anyagából, amelyet nem tudok szó nélkül hagyni: a községi Leánynevelő Intézet (1899-ből) relikviái. Az intézmény ma evangélikus szakközépiskolaként működik. A képek és dokumentumok erről is igazán beszédesek.

Köszönjük a „láthatóvá tételt” a gyülekezeti lelkészeknek és az egyházmegye esperesének, *Rostáné Piri Magdának*, illetve *Szoptei Imre* községi osztályvezető levéltárosnak, egyházmegyei gyűjteményi munkatársnak, *Baranyay Csaba* községi, *Gyarmati István* sárvári lelkésznek; *Harmati Béla Lászlónak*, az Evangélikus Országos Múzeum igazgatójának és munkatársainak, *Zászkaliczky Zsuzsannának* és *Kertész Botondnak*; a sárvári Nádasdy Múzeum igazgatójának, *Takács Zoltán Bálintnak* és munkatársának, *Reichardt Gabriellának*.

A kiállítást az Evangélikus Gyűjteményi Tanács nevében *Kovács Eleonóra* elnök nyitotta meg.

A tárlat szeptember végéig látogatható. Nemcsak a környékbeli, de a távolabbi gyülekezeteknek is érdemes meglátogatni. Amikor ezt ajánljuk meleg szívvel, tudjuk, hogy a látogatás közben a nézők szíve is felmelegszik nemcsak a munkatársak szakértelmétől és szorgalmától, hanem attól, aki mindig megtartott, és megengedte, hogy e kiállítás alkalmával az egyházmegye négy százötödik éves fennállását ilyen módon is ünnepelhesse, hálaadással.

■ D. KEVEHÁZI LÁSZLÓ

Nemescsói oltárterítő

HARMATI BÉLA LÁSZLÓ FELVÉTELE

Júniusi krónika

A Gergely-naptár hatodik hónapja a nevét *Júnó* római istennőről kapta. Ő *Jupiter* főistennek, az ég, a nappali világság és a vihar istenének a felesége. A népi kalendárium szerint e harmincnapos időszak *Szent Iván* hava.

A Nap, amely a téli napfordulótól kezdve fokozatosan egyre magasabbra hág az égen, a nyári napforduló vagy nyárközép június 24-ére eső dátumán éri el pályájának csúcspontját. Ezt a határnyelvi periódusa követi.

KERESZTELŐ JÁNOS – ISMERETLEN FESTŐ MŰVE

A napfordulókat már a keresztény vallás létrejötte előtt megünnepelték Egyiptomban és néhány közel-keleti népnél. A keresztény világban Keresztelő Szent János (Iván) ünnepe, amely a nyári napfordulóra esik, az 5. században lett általánossá. A szent tiszteletére gyűjtött Szent Iván-i tűz egyházi magyarázatának kiindulópontja Jn 3,30 lett: „*Annak növekednie kell, nekem pedig alább szállanom.*” (Károli-fordítás) A keresztény ünnep magába olvasztotta mindazokat a hiedelmeket és rítusokat, amelyek különböző népeknél a nyári napfordulóhoz kapcsolódtak. Hazánkban a 16. század óta biztosan gyűjtöttek Szent Iván-éji tüzeket.

A hónap időjárása sokszor változékony. 2007-ben például 25-én Sátorhely községben melegrekord dőlt meg 35,5 fokkal, míg egy évvel később Medárd napján (8.) egyhavi csapadék hullt a fővárosra. 2010-ben diónyi jég verte el Csongrádban a gabonát,

míg 2011-ben 26-án megdőlt a hidegrekord Zabaron, ahol 3,4 fokot mutattak a hőmérők. Ez év júniusában soha nem látott mértékben áradtak az európai folyók, az elmúlt héten pedig újabb rekordokat döntött a kánikula.

Az Országos Meteorológiai Intézet egykori igazgatójának, *Réthy Antalnak* az *Időjárás események és elemi csapások Magyarországon* című négykötetes gyűjteményében olvashatjuk, hogy 1551 júniusában a nagy hőségben kiégett a vetések. 1616-ban nem volt víz a patakokban, míg 1658-ban nem lehetett kapálni a nagy esőkben. 1682-ben elapadtak a források, viszont 1740-ben a folyók kiléptek a medrükből, a víz ellepte a legelőket. Tizenöt évvel később is hasonlóak voltak a viszonyok: a búzatáblák iszapban feküdtek, míg 1822-ben szélviharok hordták a száraz földet.

A hónap világszerte bővelkedik évfordulókkal. Ezek közül álljon itt néhány.

Június 4. – a magyar nemzeti összetartozás napja, az 1920-as trianoni békeszerződés aláírásának évfordulója.

Június 7. – a norvég függetlenség napja; 1905-ben ezen a napon váltak el a norvégok hivatalosan Svédországtól.

Június 27. – I. (Szent) László király napja, aki 1046. június 27-én született.

Június 29. – Péter-Pál napja, az aratás kezdete.

Néhány történelmi esemény, amely mind június 24-i napon történt.

1148 – Accrában a második keresztény hadjárat vezéreinek, a lovagrendek nagymestereinek és a kis-ázsiai keresztény államok uralkodóinak részvételével sor került a középkor egyik legnagyobb „csúcsalálkozójára”.

1812 – *Bonaparte Napóleon* serege átlépi az Orosz Birodalom határát.

1948 – megnyitják a budapesti úttörővasutat – mai elnevezése gyermekvasút –, amelyen a szolgálat jó részét gyermekek látják el.

■ **Összeállította:** BODA ZSUZSA

Bible Apple

Élet-útra-való isteni alkalmazás

► A Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium falai között rendezték meg június 17. és 22. között a 9. evangélikus konfirmandus- és ifjúsági tábor. *Aradi András* bonyhádi és *Laczi Roland* csövári lelkész vezetésével – a gimnazista segítőkkel együtt – több mint ötven gyermek vett részt a jubileumi alkalmához közeledő táborban. Az elmúlt év „Vessétek ki a hálót” témája után áttevették a modern kommunikációs eszközök „vizeire”, a világhálót vették szemügyre. Lelkesek és teológusok segítségével azokat a kapcsolódási pontokat keresték, ahol ma is szól hozzánk az Isten. Hogyan lehet meghallani az isteni szót, üzenetet információktól hangos világunkban? Erről szövegezték a napok kereteit adó reggeli és esti áhítatok.

A hetet hagyományosan *Gáncs Péter* elnök-püspök nyitotta meg, majd ráhangoló-ismerkedő játékok következtek. Déllelőttként forgószínpadszerűen három különböző helyszínen folytak a csoportbeszélgetések: a „fiúk és lányok”, illetve az „elveszett és megtalált” témában, valamint önismereti társasjáték keretében. Kedden délután *Sefcsik Zoltán* szekszárdi lelkész tartott előadást az isteni alkalmazás jeleiről az életünkben.

A fizikai erőnlétet leginkább igénylő programra szerdán került sor. A táborozóknak hat óra alatt sikerült meghódítaniuk a Mecsek legmagasabb pontját. A kimerítő, de élményekben gazdag túrán a Zengő érintésével tizenöt kilométert tettek meg.

A gimnáziumi tanárok szervezésében többféle sportágban is jeleskedhettek a gyerekek: falmászásban, lövészetben és az atlétikai csarnokban megrendezett sorversenyen is összemérték erejüket. A szintén hagyományoknak számító akadályverseny humoros ügyességi, szellemi és az egyházi étellel kapcsolatos feladatokat kellett megoldaniuk a csapatoknak.

Az esti programok színes kavaládjának sorát a keddi Korál-szigetkoncert nyitotta meg. Szerdán *Felém igaz* vetélkedő, csütörtökön pedig Gábor-koncert következett. Az igazi könnyes-mosolygós pénteki búcsúestre már valódi közösségként

érkeztek meg a csapatok. A dalok végre hangosan szárnyaltak, az eredményhirdetéseken számba vehettek, milyen nagyszerűen tudtak

A SZERZŐ FELVÉTELE

együttműködni. A hét eseményeit feldolgozó, tréfásan átírt ifjúsági énekek minden sora arról árulkodott, hogy tele voltak a szívek hálával és él-

ményekkel. Az este zárásaként megtekinthették a táborozásról készített videofilmet, együtt nézve végig a komoly és vidám pillanatokat, az egyre fáradtabb, de egyre ragyogóbb arcokat.

A szombat délelőtti záró istentiszteleten Aradi András prédikációja az elkeseredett, „lefagyott” életünket újratelepítő Isten végtelen szeretetéről, a minden szükséges alkalmazást tartalmazó hívó élet lehetőségeiről szólt. Az úrvacsorai közösség csendjében, a kézen fogva elmondott *Miatyánk* szavaiban, az útra bocsátó áldásban részesülve minden táborozó és vezető magával vitte az isteni alkalmazás erejét az otthonába. Hogy

éltető erőként szolgáljon a minden napokban, és elkísérjen a 2014-es, jubileumi táborig.

■ LACZI ANIKÓ

Istentiszteleti rend • 2013. június 30.

Szentháromság ünnepe után ötödik vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Lk 5,1–11; 1Pt 3,8–15. Textus: Ézs 6,1–8(9–13). Énekek: 467., 284.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Balicza Iván; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9. (úrv.); **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Vári Krisztina; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Horváth Ferenc; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Gáncs Péter; du. 6. (orgonazenés áhítat) Gáncs Péter; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Pelikán András; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Románné Bolba Márta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Románné Bolba Márta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Gáncs Tamás; de. fél 11. (úrv.) Gáncs Tamás; du. 6. Rezessy Miklós; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) Rezessy Miklós; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) D. Szabik Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Győri Tamás; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 73. (nagytemplom)** de. 10. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. (búcsú-istentisztelet) Halász Alexandra; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (búcsú-istentisztelet) Halász Alexandra; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Brunner Beatrix; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Brunner Beatrix; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Darvas Anikó; **Rákosliget, XVII., Gőzon Gy. u.** de. 11. Darvas Anikó; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Hokker Zsolt; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lackner Pál; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza.

Összeállította: BALLA MÁRIA

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Bárhol vagyok,
velem vannak
a lapjaim.

WWW.DIGITALSTAND.HU

Olvassa
az **Evangelikus Élet**
digitális változatát!

„Figyeld meg Isten alkotásait”

(Préd 7,13)

► Ezekben a napokban az új évszakot már nemcsak a rendkívüli hőség és a bezárt iskolakapuk jelzik, de hivatalosan, csillagászatilag is ránk köszöntött a nyár. Ki ne szeretne egy-egy ilyen meleg, nyári estén kiülni egy dombtetőre s hátradőlve nézni a megszámlálhatatlanul sok csillagot? „Össze tudod-e kötni a Fiastyúk szálait? A Kaszás-csillag köteleit meg tudod-e oldani?” (Jób 38,31)

A nyár nem csak éjszakánként kínál jó természeti megfigyelési lehetőségeket. A gyerekek egészen ügyesen használják megfigyelőképességüket a nyári nyüzsgésben: mindennap találnak maguknak valami érdekességet, amely leköti a figyelmüket. Egy hangyaboly, egy ciripelő tücsök, egy békacsapat vagy akár egy kifogott hal – mindre éppúgy rá lehet csodálkozni, mint az éjszakai égbolton megjelenő csillagokra. Milyen messze vannak tőlünk? Melyik csillag mekkora? Hány darab van belőlük? Mióta jön hozzánk egy-egy csillagnak a fénye? Számátalan kérdés, melyekre a válaszokat az eszünkkel próbáljuk megérteni, de teljes egészében felfogni mindezt – véges emberi időnk és az emberi távolságok állította korlátainkkal – nem igazán tudjuk.

A bölcsességirodalom könyveiben hemzsegnek az Isten alkotásairól tett megfigyelések. A *Példabeszédek* vagy a *Prédikátor könyvé*ről épp ezért néha azt gondolják, hogy inkább az embereket és a földi világot állítják középpontba, nem Istent. Valójában azonban a bölcsességirodalom szemlélete éppen az emberközpontú gondolkodás ellen szólal meg. Fő üzenete ugyanis nem annyira az, hogy az emberek milyenek, hanem hogy milyenek *nem*. Az emberek pedig nemhogy nem tökéletesek, de még a teremtmények között is sokkal kevésbé képesek Isten akaratát teljesíteni és rendeltetésüket betölteni, mint más élőlények.

A *Példabeszédek könyve* mindezt úgy mutatja meg, hogy a szerző alapvető megfigyeléseket, hasonlatokat, ellentétes összevetéseket használ, melyeket az emberi viselkedésre vonatkoztat. Így lehet a hangya az Is-

tent dicsérő szorgos munka mintája (Péld 6,6), a lomb az Istentől kapott vitalitás szimbóluma (Péld 11,28), vagy például a tövis a lusták útjának jele (Péld 15,19).

A *Példabeszédek könyvében* a természet elemeinek az emberrel való összekapcsolása többek között azt a célt szolgálja, hogy az emberi létet tágabb kontextusban, egy nagyobb rend részeként értelmezze. Vagyis az ember nem a teremtés korlátlan ura, nem a teremtés koronája, hanem ő is éppúgy a teremtett világ és az isteni rend része, mint a többi teremtmény. Nem jobb, nem ügyesebb, nem okosabb, még ha ki-tüntetett szerepe és feladata van is.

Az emberi ismeret és tudás korlátozottsága, az ember esendősége fedezhető fel a *Prédikátor könyvében* is. Az első fejezetben arról olvashatunk, hogy még a nap, a hold, a szél és a víz is körbejár, időről időre visszatér kiindulópontjára, majd újból elindul. Ezekhez képest az ember csak töredék, csak része ezeknek a nagyobb összefüggéseknek.

Jób könyvében egyedülálló példát láthatunk arra, hogy Isten az állatokkal is kapcsolatban van, s ez független az emberekkel való kapcsolatától (Jób 38–41). Ez is épp azt a célt szolgálja, hogy Jób – és a vele lévőök – horizontját tágítsa. Jóbna az emberközpontú világon kívül más lehetőségeket is meg kell látnia: a teremtett világnak olyan részét, amely tapasztalatain kívül esik. Így tudja ő – s a köny-

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla
ararat@lutheran.hu

vet olvasók – meglátni Isten hatalmát az egész teremtett világ felett.

A bölcsességirodalomnak saját világképe van Istenről mint Teremtőről. Továbbá gazdag hagyománnyal bír a természeti világra s az embereknek a természettel való kapcsolatára nézve is.

A bibliai bölcsességirodalom művészi alkotások gyűjteménye. Az embert és a természetet olyan nemes egyszerűséggel írja le, és jár be a csillagos égbolton fényvéveket, vagy hatol be a természet rejtekébe, a föld és a víz alá, észreveszi a legapróbbat, és átfogja a legnagyobbat is, hogy lélegzetünk eláll azokat a csodákat látván, amelyeknek részesei lehetünk.

A teremtésvédelem nem a környezeti katasztrófákon és reménytelen ségen való kesergésnél kezdődik. A teremtés megvédéséhez rá kell csodálkoznunk arra a gyönyörűségre és hihetetlen kifejezőerőre, amelyet Isten a maga dicsőségére megformált a teremtett világban. Ebben páratlan a prédikátor, a zsoltáros és Jób. Nem véletlen, hogy mindenkinél előbb a művészek, a szépséget és összhangot keresők vették észre, hogy nincs rendben valami azzal, ahogyan teremtésüknek viselkedünk, és pusztítjuk környezetünket.

„Ismét vissza kell térnem *Wolfgang Amadeus Mozarthoz*. Mi az oka annak, hogy olyan páratlan ez az ember? (...) Miért lehet Mozartnak helyet adni a teológiában, különösen is a teremtésről szóló tanításban és az eszkatológiában is, habár nem volt egyház- atya, nem tűnt különösebben aktív keresztyénnek, sőt római katolikus volt, nyilvánvalóan olyan, aki amikor épp nem komponált, kicsapongó életet élt? Azért lehet helye, mert tudott valamit a teremtés teljes jóságáról, amit (...) más nagy zeneszerzők előtte és utána nem ismertek, nem tudtak kifejezni és megvalósítani úgy, ahogyan ő képes volt rá.” (*Karl Barth*)

Észrevesszük-e ezt a teremtett páratlan szépséget, megtaláljuk-e benne perszemnyi helyünket? Akár a nyáresti égboltot szemlélve, akár egy erdei túra közben?

■ KODÁCSY-SIMON ESZTER

EVÉL&LEVÉL

Kamp Salamon a Zenebeszéd sorozatban

A Magyar Rádió hatos stúdiójában április 27-én *Kamp Salamon* nagy sikeres előadást tartott a *Lutheránia* közreműködésével *Bach* első („Singer dem Herrn ein neues Lied” – BWV 225) motettájáról a *Zenebeszéd* sorozatban. Az előadásról a *Muzsika* című szaklapban kritika jelent meg *Malina János* zenetörténész tollából.

Arra kérem a szerkesztőseget, hogy hívja fel az *Evangelikus Élet* olvasóinak figyelmét, hogy ez az előadás június 29-én 15.04-kor a Bartók rádióon meghallgatható. Mi, akik ott voltunk, meg vagyunk győződve arról, hogy *Kamp Salamon* előadása nemcsak zenei élményt jelent, hanem komoly hitépítő alkalom is egyben.

HERÉNYI ISTVÁN (Budapest)

Hatvanöt év után ugyanott kérte Isten áldását a békéscsabai házaspár

► Családjuk tagjai mellett tisztelőik, az egyházból megismert barátai is köszöntötték *Bánszky Mihályt* és feleségét, *Andó Magdolnát*, akik hatvanötödik házassági évfordulójukat ünnepelték a minap Békéscsabán. Az irigylésre méltó testi és szellemi egészségnek örvendő kilencvenéves *Miska bácsi* és három évvel fiatalabb felesége *1948. június 13-án az evangélikus kistemplomban fogadott egymásnak örök hűségét. Most ugyanott kérték Isten további áldását közös életükre.*

– Ebben a változó világban is vannak állandó dolgok. Ilyen az önök házassága is, melynek koronája, egyben összekötő kapcsa Jézus Krisztus – mondta igehirdetésében *Kutyey Pál Gábor*. A lelkész hozzátette: e frigyre az áldást hatvanöt éve az éltető, hordozó és szerető Isten adta, és ő ma is és mindörökké ugyanaz. Ugyanazt ígéri ma is, sőt még többet, az örök életet.

Az istentiszteleten, majd a szeretetvendégségen részt vett *dr. Vantara Gyula*, Békéscsaba polgármestere is, és maga is köszöntötte, illetve megajándékozta az ünnepeltek.

Áldáskönyvet ajándékozott a jubilánsoknak *Ábelovszki László*, a Békéscsabai Evangélikus Egyházközség felügyelője. Köszöntésében kiemelte: a gyülekezet tagjai és a jövő generációi elé példát állított a Bánszky házaspár a hitben, szeretetben megélt, örömtelen hosszú házasságával, az Istentől és az egyháztól soha el nem távolodó életükkel.

Kedves színfoltként a szeretetvendégség helyszínén, a parókia bibliatermében megnyílt a korábban évtizedeken át bútorasztalos-mesterként dolgozó *Miska bácsi* értékes intarziáiból összeállított kiállítás, melyet *Szeverényi Mihály* békéscsabai festőművész méltatót. A festőállványokra helyezett művek több mint negyven alkotó év munkáját dicsérik, zömében tájképek, csendéletek jelennek meg rajtuk.

Érdekesség, hogy *Bánszky Mihály*, betöltve a kilencven esztendő, a mai napig készít intarziákat.

De nem ez az egyetlen tevékenysége: sokat publikál is. Az elmúlt évtizedekben megírta például a békéscsabai KIE (Keresztény Ifjúsági Egyesület) történetét. E szervezetnek egykor – 1950-es feloszlata előtt – maga is laikus igehirdető munkatársa volt, és a feleségét is az egyik KIE-rendezvényen pillantotta meg először.

Amint a házaspár elmondta, a hosszú, boldog házasság titka az egymás iránti türelem, illetve az, hogy minden helyzetben társuk mellett álljanak, valamint a hűség. Szilárdan kell megállni a kísértések közepette. Az igehirdető lelkészrel összhangban azt vallotta lapunknak az (örökifű) házaspár, hogy a házasság hármas kötés: asszony, férfi és Isten hármaság.

■ SZEGFŰ KATALIN

► Különlegesen izgalmas és egyedülálló témával készül idén nyárra a KÖSZI, azaz a Keresztény Önkéntesek Szövetsége az Ifjúsáért csapata. „Időutazás Jézussal” a mottója a 17. *Napvető evangélikus közösségépítő tábornak*. A *Napvető Kölyök gyerekek*, illetve a *Napvető Ifi tizenéves táborozói virtuális időutazáson vehetnek részt, régmúlt évszázadokba, jellegzetes történelmi időszakokba látogathatnak el.*

Az időgépes utazás állomásai a római korban bujkálni kényszerülő keresztények kora, a középkor, a reformáció kora, a missziós utazások időszakai és a 20. század küzdelmei lesznek – természetesen mindezt a tábori célsport életkori jellemzőire hangolva. Az akkor élt keresztények sorsával, nehézségeivel, küzdelmeivel találkozhatnak így, levonhatják életük tanulságait, egy-egy kiemelkedő személy életútjával ismerkedhetnek meg, miközben bővíthetnek történelmi, kultúrtörténeti, sőt művészettörténeti és társadalmi ismereteik.

Kalandra hív a KÖSZI

Időutazás Jézussal a Napvető táborban

A táborban játszandó vetélkedők, szerepjátékok, drámafoglalkozások, csapatversenyek és szervezett játékok a megszerzett tudás elmélyítését, készség szintre való emelését, sőt önismeretbe való beépítését teszik lehetővé. Nem utolsósorban pedig olyan élményszerű, interaktív és kreatív programot kínálhatunk segítségükkel, amely alkalmas a játékos tanulás megvalósítására.

A *Napvető* olyan evangélikus közösségépítő tábor, ahol egy egész nyári hetet tölthetnek a táborozók a gyönyörű Piliscsabán, a Béthel Evangélikus Missziói Otthonban. A tábor célja összefogni a keresztény fiatalokat, korosztályuknak megfelelő programokkal és játékokkal segítve megérteni Krisztus szeretetét egy elfogadó közösségben.

Fontos számunkra, hogy példát állítsunk a táborozók elé: hogyan is lehet a 21. században keresztény gyerekként, fiatalokként élni. Csoportos beszél-

getések, interaktív áhítatok, drámafoglalkozások, műveltségi vetélkedők, közösségépítő és ügyességi játékok és más tartalmas programok kovácsolják össze a gyerekeket, fiatalokat, és segítenek számukra új barátokat találni.

Szervezetünk, a KÖSZI lelkészekből, teológusokból, illetve más területeken dolgozó önkéntesekből áll. Célja olyan programok szervezése, amelyek révén a gyerekek és fiatalok megtapasztalhatják a Krisztus közösségében jelen lévő valódi öröm élményét. A 21. századi társadalmi folyamatokat szemlélve kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a keresztény fiatalok összetartsanak, közösségek alakuljanak, így biztosítva a jövő egyházát.

Táboraink tizenhat éves hagyományra tekinthetnek vissza. Szervezőik olyan önkéntesek, akiknek gyakorlatuk van a tábor-szervezésben, és rendszeres továbbképzésben részesülnek. Nagy figyelmet fordítunk a fiatalokra, így maximum hat táborozót

fog össze egy vezető. A táborozók olyan kiscsoportokhoz is tartoznak a hét során, amelyekben jobban megismerhetik egymást, és két-két vezető gondolkodik arról, hogy végig jól érzézik magukat.

Az alábbiakban olvasható a kedvcsináló meghívó a táborozók számára: „Gyere, lépjünk be a fantázia világába! Kies tájon előtted áll most egy furcsa szerkezet, akár egy lift, tárva-nyitva az ajtaja. Képzletben lépj most be a fölkébe, és kapcsolj be a biztonsági övet... brrr... brrr... felberreg a gép, és rázkódni kezd Veled... És ahogy süvíteni kezd körülötted a

levegő, és a világ távoli zajait halod, rájössz, egy időgépben vagy, amely a messzi múltba visz...

Te is elképzeltél már hasonlót? Szívesen tennél kirándulást régi századokba? Velünk, a *Napvető* tábor csapatával most megteheted mindezt, és átélheted a rómaiak közt bujkáló keresztények titkos szövetségét, a középkori kolostorok félelmes hangulatát, a reformáció korának parázs vitáit, a misszionáriusok izgalmas utazásait és a 20. század háborúk dúlta küzdelmeit. Gyere velünk, és lásd a keresztényiség évszázadait az akkor élők szemével! Az időutazás mellett idén is vár a vízi olimpia, a városi portya, a *Ki mit tud?*, az éjszakai túra, számtalan játék, vetélkedő, sportfoglalkozás, közös éneklés, áhítat és ezer barát!”

■ PELLIONISZ PETRA

Idén is két turnusban rendezzük meg a *Napvető* tábor: a *Napvető Ifi* a tizenéveseknek, a 7–12. osztályos korosztálynak szól július 28. és augusztus 3. között, a *Napvető Kölyök* pedig az általános iskolás 3–8. osztályos korosztálynak augusztus 11–17. között. Bővebb információ és jelentkezés interneten: www.koszi.net vagy kapcsolattartónknál: *Frenyó István*, koszi@koszi.net, 20/239-3247 (evangelikus flottás telefonszám).

HÍREK, HIRDETÉSEK

myLuther

WWW.MYLUTHER.HU

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED?

APRÓHIRDETÉSEK

Templomok, templomtornyok felújítása, villámvédelem kiépítése. 29 év referenciával. Bede László, 30/943-5089.

***

Angol nyelvi tábor Walesben 8–17 éveseknek. Tel.: 20/886-8195, utaremenyhez.hu

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÓRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

harangontes.hu – harangontes.hu

Levél cím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

HIRDETÉS

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.).

Radosné Lengyel Anna
országos felügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

FIZESSEN ELŐ
LAPUNKRA!

Urnafülke-áthelyezés Kelenföldön

Ezúton is értesítjük az érintetteket, hogy a kelenföldi evangélikus templom urnatemetőjének fiatorony alatti, köríves részéből az urnafülkéket a tervezett akadálymentesítés miatt a közeljövőben az új részbe helyezzük át.

Az áthelyezésre az egyházközség képviselő-testületének döntése alapján kerül sor. Az áthelyezés nem jár az urnák egymáshoz viszonyított helyének, valamint a fülkék előlapján található megjelöléseknek a megváltoztatásával. Az áthelyezett temetési hely használati ideje sem változik az eredetileg megváltozott temetési hely használati idejéhez képest. Az urnafülkék áthelyezésének költségeit az egyházközség viseli.

További információk a lelkesi hivatalban kaphatók (tel.: 1/361-2159).

Az egyházközség elnöksége

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 30-ától július 7-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.00 / Civil Rádió (Budapest) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (civilradio.hu, ismétlés: 22.00)</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Református istentisztelet közvetítése a debreceni Nagytemplomból Igét hirdet: Bölcskei Gusztáv püspök</p> <p>10.30 / M1 Evangélikus magazin</p> <p>11.05 / M1 Szolga csak egy van, az Isten... Weöres Sándorra emlékezünk</p> <p>20.15 / M1 Kedves John! (amerikai romantikus dráma, 2010) (103')</p> <p>22.50 / Duna Tv Bakaruhában (magyar játékfilm, 1957) (91')</p>	<p>7.35 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó)</p> <p>9.10 / Duna Tv A Tisza (dokumentumfilm-sorozat) A mai folyó</p> <p>10.00 / Bartók rádió Hang-fogó Dvořák: IX. (Újvilág) szimfónia</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház félórása</p> <p>19.25 / Duna World Hazajáró Gyimes – A csángók patakországa</p> <p>19.55 / Duna Tv Rózsa Sándor (magyar tévéfilmsorozat)</p> <p>23.00 / Rádió 17 (Budapest) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora</p>	<p>9.15 / M1 Balatoni nyár (magazinműsor)</p> <p>12.00 / Pax Tv Békesség hírnöke (baptista magazinműsor)</p> <p>12.15 / Duna Tv Városrajzolatok – Budapest (magyar dokumentumfilm-sorozat)</p> <p>18.50 / M2 Magyar népmesék (magyar rajzfilmsorozat)</p> <p>20.00 / Corvinus Rádió Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (corvinusradio.hu)</p> <p>20.35 / Duna World A rejtélyes XX. század Kun Miklós műsora</p> <p>21.25 / Duna Tv Maxwell (angol tévéfilm, 2007) (88')</p>	<p>12.50 / Duna World Református ifjúsági műsor</p> <p>13.00 / Duna World Evangélikus magazin</p> <p>13.05 / Duna Tv Az emlékezet helyszínei (dokumentumfilm-sorozat) A rákkutatás szolgálatában</p> <p>13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bízunk eleitől fogva...” A református egyház félórása</p> <p>14.30 / Duna Tv Református istentisztelet</p> <p>15.10 / Kossuth rádió Prémium hangalbum</p> <p>21.15 / Duna World Hitvallók és ügynökök – Az igazság szabadá tesz benneteket (magyar dokumentumfilm-sorozat)</p> <p>Titkosszolgálat a határon túl</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>10.00 / Bartók rádió Hang-fogó Bach: Magnificat – BWV 243</p> <p>14.05 / Kossuth rádió Arcvonások Csernoviczki Éva cselgáncsozó</p> <p>19.35 / Bartók rádió A Berlini Régi Zene Akadémiája hangversenye Max Reger: Nyolc egyházi ének</p> <p>19.41 / Kossuth rádió Énekének Dinnyés József dalai gyermekeknek</p> <p>21.10 / Duna Tv Elveszett illúziók (magyar játékfilm, 1982) (103')</p> <p>22.55 / Duna Tv X + 1/2 X Varnus Xavér és Lajkó Félix közös koncertje</p> <p>23.00 / Pax Tv Joyful Gospel (koncertfilm)</p>	<p>11.25 / Agnus Rádió (Kolozsvar) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (agnusradio.ro)</p> <p>12.20 / Duna World Magyarország története (magyar ismeretterjesztő sorozat)</p> <p>A Jagelló-kor</p> <p>13.25 / M1 Történetek a nagyvilágból (nemzetközi riportmagazin)</p> <p>14.30 / Pax Tv Halljátok! XIII. országos evangélikus bábfesztivál</p> <p>19.41 / Kossuth rádió Vannak még rossz gyerekek Halász Judit énekel</p> <p>20.45 / Pax Tv Ki is volt Luther Márton? (ismeretterjesztő film)</p>	<p>9.30 / Rádió 17 (Budapest) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (radio17.hu, ismétlés: 23.00)</p> <p>11.00 / Bartók rádió Útlevel nélkül – az igazi crossover</p> <p>12.10 / Duna World Múlt-kor (történelmi magazinműsor)</p> <p>16.00 / Pax Tv Gyönyörködjél az Úrban (koncertfilm)</p> <p>19.00 / Bartók rádió Mozart: A varázsfuvola (kétfelvonásos opera)</p> <p>19.00 / Duna Tv Éjfélre kiderül (magyar játékfilm, 1942) (76')</p> <p>24.00 / M1 Nagyon zene (koncertfilm) Quimby</p>	<p>8.30 / Régió Rádió 1485 Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora</p> <p>9.30 / Bartók rádió Musica Sacra (egyházzenei magazin) Verdi egyházzeneje</p> <p>10.05 / M1 Biblia és irodalom Versek, amelyek élni tanítanak</p> <p>10.25 / M1 Református magazin</p> <p>10.50 / M1 Református ifjúsági műsor</p> <p>11.00 / M1 Református istentisztelet</p> <p>19.50 / Duna World Kerekék és lépések (Magyar ismeretterjesztő sorozat)</p> <p>21.15 / Duna Tv Csontváry (magyar játékfilm, 1979) (105')</p>

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (június 30.)

Nem bocsátlak el, amíg meg nem áldasz engem. 1Móz 32,27b (ApCsel 3,26; Lk 5,1–11; 1Kor 1,18–25; Zsolt 7) Jákób kiharcolja Isten áldását, amikor éjszaka tusakodik és viaskodik vele. Ma is gyakran tapasztaljuk, az életünkben meg kell küzdenünk sok mindenért. A mindennapi kenyérért, fedélért a fejünk fölé, munkahelyért, új lehetőségekért. Az anyagi dolgokon túl legfőképpen állandó küzdelmet folytatunk önmagunkkal a gonosszal szemben a bennünk lévő jóért. Azért, hogy felül tudjunk emelkedni az emberi önzésen és kicsinyességen, a gonosz indulatokon és a durva viselkedésen. Az áldás az erő, amellyel bennünk Isten megsegít és megtart. Isten ereje, oltalmazó keze, mely képes a rossz dolgokból is jókat előhozni, életünket átfórmálni, hogy megtaláljuk és befogadjuk őt.

Hétfő (július 1.)

Ne fizessetek a gonoszáért gonosszal vagy a gyalázkodásért gyalázkodással, hanem ellenkezőleg: mondjátok áldást, hiszen arra hívtatok el, hogy áldást örököljete. 1Pt 3,9 (Zak 8,13b; Lk 6,12–19; ApCsel 15,1–12) A keresztyén ember életmottója nem a szemet szemért, fogat fogért elv, hanem a megbocsátás, melyet az Úr Jézus tanít nekünk. Életének példájával mutatja be a szeretet hatalmának erejét. Ha gyűlöltre gyűlölettel válaszolsz, ha haragsz rád, és te is ugyanúgy haragszol, akkor még erősebb lesz a szívedben a rossz és gonosz indulat, mely összeszorítja és megbéklyózza. De ha meg tudsz bocsátani, és szeretettel tudsz fordulni rosszakaróddhoz is, akkor oldódni fognak a szoros kötelek szíved körül, és békecsigra lehetsz.

Kedd (július 2.)

Legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban. 1Kor 15,58 (Zsolt 62,7; 1Móz 35,1–5a.9–15; ApCsel 15,13–35) Mi, emberek gyakran elkeseledünk és megingunk hitünkben, ha kudarc ér, ha betegség látogat meg bennünket, ha bántást kapunk szeretteinktől. Isten igéje megerősít bennünket. Legyünk biztosak abban a reménységben és annak a tudatában, hogy Isten velünk van. Munkánkat és szolgálatainkat végezzük azzal a felülről kapott rendíthetetlen erővel, amellyel Isten újra és újra feltölt és megerősít. A cél és a jutalom előttünk ismert. Nem a semmibe jutunk, hanem Isten közelségébe.

Szerda (július 3.)

Ki választana el minket a Krisztus szeretetétől? Nyomorúság vagy szorongatás vagy üldözés vagy éhezés vagy meztelenség vagy veszedelem vagy fegyver? Róm 8,35 (Ézs 42,6a; Ez 2,3–8a; ApCsel 15,36–16,5) Krisztus maga is átélte minden földi nyomorúságunkat, megtapasztalta a legmélyebb és legfájdalmasabb kínokat, mégis szeretetével közeledik hozzánk. Ezért nem kell félnünk attól, hogy ő nem ért meg, hogy ő nem tudja, hogy mit élünk át. Ismeri életünk buktatóit. Ismeri azokat az erőket is, melyek a mélybe akarnak rántani bennünket. Ám az ő szeretete mindezek felett áll. Ott van velünk küzdelmeink és nyomorúságaink között, s mivel maga is átélte mindezt, tudja, mit érzünk. Most is fogja kezünket.

Csütörtök (július 4.)

Az angyal pedig ezt mondta nekik: „Ne féljete, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz.” Lk 2,10 (Mal 3,2a; ApCsel 15,4–12; ApCsel 16,6–15) A jó hír, az evangélium üzenete ma nekünk szól. Örüljünk annak, hogy Isten Jézus Krisztusban előkészíti számunkra a tökéletes békeséget és örömet. Milyen nagy ajándéka Istennek az, hogy ebbe a mennyei örömben már itt a földön is betekintést nyerhetünk! Isten szeretetével lehajol hozzánk, elveszi félelmeinket. Életünk apró örömeiben – például amikor gyermekünk átölel, és azt mondja, szeretlek, vagy ha valakitől kedves meglepetést kapunk – sugallja, milyen is lesz majd az, amikor vele együtt örvendezhetünk az ő országában.

Péntek (július 5.)

Csontjaidat megerősíti, olyan leszel, mint a jól öntözött kert, mint a forrás, amelyből nem fogy ki a víz. Ézs 58,11 (Kol 2,9–10; Lk 22,31–34; ApCsel 16,16–22) A jól öntözött kertnek folyamatos utánpótlást biztosít a forrás vize. Ha azt akarjuk, hogy életünk olyan magos, mint egy jól öntözött kert, akkor számunkra is szükséges a folyamatos utánpótlás, az állandó kapcsolat Istennel. Imáink közben rá kell hangolódunk Isten nekünk szóló megerősítéseire. Észre kell vennünk a jeleket, az embereket, a hangokat és az eseményeket, melyeken keresztül ő szól hozzánk. Vasárnap istentiszteleteinken és egyéni elcsendesedéseink során Isten igéje valódi forrás és felüdülés lehet számunkra.

Szombat (július 6.)

Készségesen áldozok neked, magasztalom neved, Uram, mert jó vagy. Zsolt 54,8 (1Pt 4,11; Fil 3,12–16; ApCsel 16,23–40) Hálás a szívünk Istennek mindazért, amit rajtunk is megcselekedett Jézus Krisztusban. Azért, hogy általa bűneinkre van bocsánat. Isten nem taszít el bennünket önmagától, hanem Jézusért gyermeké fogad. Hálás szívvel szolgálhatunk Istennek, és hirdethetjük az ő jóságát és szeretetét ismerőseinknek és ismeretleneknek, barátainknak és ellenségeinknek. Ott lehetünk beteg testvéreink agyánál, vagy erős kezeinkkel segíthetjük a gyülekezetünkben folyó munkálatokat. Mindezekért azonban viszonzást ne várjunk sem az emberektől, sem pedig Istentől.

■ SZARKA ÉVA

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • EvÉlet on-line: www.evangelikusélet.hu. • Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.
Előfizetés: előfizetes@evelet.hu. • Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu).
Munkatárs: Kinyik Anita (kinyik.anita@lutheran.hu). Rovatvezetők: dr. Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu).
Szerkesztőbizottság: Adami Mária, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyí Áron, Kende K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Pröhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán. Árusítja a kiadó. Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3575 Ft, fél évre 7150 Ft, egy évre 14 300 Ft, európai országba egy évre 48 100 Ft (172 euró), egyéb külföldi országba egy évre 56 320 Ft (201 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratosokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratosokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratosokat az evelet@lutheran.hu, a hirdeteseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

